

Azərbaycanla Bosniya və Herseqovina tərəfdaşlığında yeni mərhələ

◆ Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Bosniya və Herseqovinaya rəsmi səfəri

Zərifə Əliyeva - 100

Akademik Zərifə xanım Əliyeva

Yüksək əqidə

(Həkimlik etikası, həkimin ürəyinin və fikirlərinin paklığı)

"Həkim sənəti - qəhrəmanlıqdır. O, əsl fədakarlıq, qəlb genişliyi və fikirlərin paklığını tələb edir. Heç də hamı buna qabil deyil!"

Təhsil aldığım beş il müddətində oxuduğum institutun dəhlizində ağ kağız üzərində səlhiyə ilə yazılmış bu sözləri, demək olar ki, hər gün oxuyurdum. Bu sözlər mənim və həmkarlarımın qəlbinə elə hakim kəsilmişdi ki, biz seçdiyimiz bu sənətlə fəxr edirik və gündəlik qəhrəmanlığa can atırıq. Sevdiyimiz sənətlə fəxr etmək və sona qədər özümüzi bu işə fəda etməyimiz sanki təbii tələbat şəkli almış və daim qəlbimizdə qorunub saxlanmışdı.

Bəlkə də Çexov bunları deyərəkən həkimin peşakar xüsusiyyətlərini nəzərdə tutmuşdur.

Aydındır ki, həkimlik etikasının formalaşmasında sosial mühitin həlledici rolu var. Lakin hansı quruluş olursun həkim, ümumiyyətlə, tibb işçisi humanist, insansəvar, qayğıkeçməli və hər zaman istənilən vəziyyətdə tibbi yardım göstərməyə daxilən hazır olmalıdır. Əgər hər hansı həkimdə bu daxilən tələbat, yardıma çatmaq istəyi olmazsa, o insandan heç vaxt yaxşı həkim olmaz. Həkimin ürəyi, qəlbə daş olmamalıdır. O lap varlı biznesmen də olsa belə, birincisi növbədə, öz həkimlik sənətinə sadıq qalmalıdır.

→ 7

Sarayevo Beynəlxalq Hava Limanında qarşılama

Aprəlin 13-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Bosniya və Herseqovinaya rəsmi səfərə gedib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, hər iki ölkənin Dövlət bayraqlarının dalğalandığı Sarayevo şəhərinin Beynəlxalq Hava Limanında Azərbaycan Prezidentinin şəərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülüşdü.

Prezident İlham Əliyevi Bosniya və Herseqovinanın xarici ticarət və iqtisadi əlaqələr naziri Staşa Koşarats və digər rəsmi şəxslər qarşıladılar.

Rəsmi qarşılama mərasimi

Mətbuata bəyanatlar

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Bosniya və Herseqovinanın Rəyasət Heyətinin Sədri və üzvləri ilə görüşü olub

→ 2

Azərbaycan ilə Bosniya və Herseqovina arasında strateji tərəfdaşlıq haqqında Bəyannamə imzalanıb

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin şəərəfinə rəsmi nahar verilib

→ 4

Rəsmi səfər başa çatdı

→ 4

Ədaləti də, sülhü də "dəmir yumruq" təmin edəcək

Vətən müharibəsində "dəmir yumruq" qarşısında diz çökərək məğlubiyyət aktının altına qol qoyan Hayastan, zaman keçdikcə tənqibətçi əməllərini yenidən törətmək cürəti nümayiş etdirir. Ötən müddətdə bütün mümkün çirkin yollarla 10 noyabr üçtərəfli Bəyannamə ilə üzərinə götürdüyü öhdəliklərdən yayınan haylar davamlı olaraq Azərbaycana qarşı böhtan və şər atma kampaniyası aparırlar. Amma gec, ya da tez Azərbaycanın dik tətədiyi şortlərlə sülh müqaviləsinə bağlamağa məhkum olduqlarını hiyləgər hayların özləri də yaxşı bilirlər. Sadəcə Azərbaycana qarşı açıq düşmənçilik aparən xarici havadarlarının göstərdiyi dəstək, onlar tərəfindən pulsuz silahlarla təmin olunmaları, eyni zamanda dövlətimizin razılığı olmadan götürüb sərhədlərimizə yığıdqları Avropa İttifaqının moramı sülh olmayan missiyasının varlığını, habelə Avropa Parlamentinin ölkəmizə qarşı "qətnamə" adı ilə qəbul etdiyi bir-iki kağız-kuğuz parçası hayları yenidən revanşa hovoslandırır. Amma bu quduz iştahalarının Hayastanın özünü məhvə sürüklədiyi də gün kimi ortadadır.

→ 10

Dövlət Komissiyası əsir düşmüş şəxslərlə beynəlxalq humanitar hüquq normalarına uyğun davranılmasını tələb edir

Ermənistanə məxsus kütləvi informasiya vasitələrində Azərbaycan Ordusunun əsgəri, 07.04.2023-cü il təvəllüdü Axundov Hüseyn Əhliman oğluna işğəncələrin verilməsi və onunla qəddar rəftar edilməsinə dair foto və videomaterialar nümayiş etdirilib. Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyası saxlanılarkən əsgər Hüseyn Axundova qarşı ağır işğəncələrin verilməsini 1949-cu il 12 avqust tarixli Cenevrə Konvensiyalarının kobud şəkildə pozulması faktı kimi qiymətləndirərək qarşı tərəfin insanlığa sığmayan bu cür əmansızlığı qətiyyətlə pisləyir və əsir düşmüş şəxslərlə beynəlxalq humanitar hüquq normalarına uyğun davranılmasını tələb edir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu bərədə Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyasının yaydığı məlumatda bildirilib. Məlumatda qeyd olunur ki, Dövlət Komissiyası tərəfindən əsgərlərimizin həyat və sağlamlığına qarşı yönəlmis belə halların aradan qaldırılması və onların tezliklə azad edilməsi üçün aidiyyəti beynəlxalq təşkilatlara rəsmi qaydada müraciətlər ünvanlanaraq tənqibətçilik tədbirlərinin həyata keçirilməsinə çağırış edilib.

Geniş tərkibdə görüş

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Bosniya və Herseqovinaya rəsmi səfəri

Azərbaycanla Bosniya və Herseqovina

Rəsmi qarşılanma mərasimi

Bosniya və Herseqovinada rəsmi səfərdə olan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin aprelin 13-də Sarayev şəhərinin Musala meydanında rəsmi qarşılanma mərasimi keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycanın və Bosniya və Herseqovinanın Dövlət bayraqlarının dalğalandığı meydanda Prezident İlham Əliyevin şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülmüşdü.

Bosniya və Herseqovinanın Rəyasət Heyətinin Sədri xanım Jelka Tsviyanoviç Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevi qarşıladı.

Fəxri qarovul dəstəsinin rəisi Azərbaycan Prezidentinə raport verdi.

Hərbi orkestrin ifasında Azərbaycanın və Bosniya və Herseqovinanın Dövlət himnləri səsləndi.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev və Bosniya və Herseqovinanın Rəyasət Heyətinin Sədri Jelka Tsviyanoviç fəxri qarovul dəstəsinin qarşısından keçdilər.

Bosniya və Herseqovinanın dövlət və hökumət nümayəndələri Prezident İlham Əliyevə, Azərbaycan nümayəndə heyətinin üzvləri isə Bosniya və Herseqovina Rəyasət Heyətinin Sədri Jelka Tsviyanoviçə təqdim edildi.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Bosniya və Herseqovinanın Rəyasət Heyətinin Sədri və üzvləri ilə görüşü olub

Aprəlin 13-də Sarayevoda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Bosniya və Herseqovinanın Rəyasət Heyətinin Sədri xanım Jelka Tsviyanoviç, Rəyasət Heyətinin üzvləri Jelko Komşiç və Denis Beçiroviç ilə görüşü olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, övvəlcə rəsmi foto çəkdirildi.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Bosniya və Herseqovinaya rəsmi səfəri

tərəfdaşlığında yeni mərhələ

Geniş tərkibdə görüş

Aprelin 13-də Sarayevoda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Bosniya və Herseqovinanın Rəyasət Heyətinin Sədri xanım Jelka Tsviyanoviç, Rəyasət Heyətinin üzvləri Jelko Komşiç və Denis Beçiroviç ilə geniş tərkibdə görüşü olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə Azərbaycanın Bosniya və Herseqovinanın dostu olduğunu deyən Jelka Tsviyanoviç, Jelko Komşiç və Denis Beçiroviç dövlətimizin başçısının Bosniya və Herseqovinaya daim dostluq münasibəti göstərməsini yüksək qiymətləndirdilər. Xüsusilə Azərbaycanın 2014-cü ildə Bosniya və Herseqovində baş vermiş daşqınların fəsadlarını aradan qaldırılmasında və COVID-19-a qarşı mübarizədə göstərdiyi maddi və humanitar dəstəyi vurğulayaraq, ölkəmizin Bosniya və Herseqovində humanitar infrastruktur xarakterli bir sıra layihələrin həyata keçirilməsini, o cümlədən gözdən əlil və ahl insanları üçün mərkəzlərin təmirini çox yüksək qiymətləndirdilər.

Jelka Tsviyanoviç, Jelko Komşiç və Denis Beçiroviç dövlətimizin başçısının bu səfərinin ölkələrimiz arasında tərəfdaşlığın inkişafında yeni səhifə açacağına və ölkələrimizin daha da inkişafına ciddi töhfə verəcəyinə əminliklərini bildirdilər. Səfər çərçivəsində həm ikitərəfli gündəlikdə duran məsələlərə, həm də beynəlxalq məsələlərə dair ətraflı fikir mübadiləsinin aparılacağı vurğulandı.

Azərbaycanla Bosniya və Herseqovina arasında siyasi münasibətlərin mükəmməl səviyyədə olduğu, ölkələrimizin bir-birinin ərazi bütövlüyünü və suverenliyini dəstəklədiyini xüsusilə qeyd edildi. Azərbaycanın Bosniya və Herseqovində səfirliyinin

nin açılmasının ölkələrimizin inkişafında mühüm rol oynadığı bildirildi və Bosniya və Herseqovinanın da tezliklə Azərbaycanda səfirlik açmaq niyyətində olduğu qeyd edildi. Bosniya və Herseqovinanın Azərbaycan vətəndaşları üçün viza rejimini aradan qaldırması və bu istiqamətdə Azərbaycan tərəfindən də müvafiq addımların atılacağı vurğulandı.

Bosniya və Herseqovinanın Rəyasət Heyətinin Sədri və üzvləri 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən Azərbaycanın Xocalı şəhərində törədilən qətləmin heç zaman unudulmamasının vacibliyinə toxundular, Bosniya və Herseqovinanın tarixi ilə Azərbaycanın tarixində bənzər hadisələrin olduğunu qeyd etdilər.

1972-ci ildə Bakı və Sarayev şəhərlərinin qarışdırılması ilə bağlı sazişin imzalandığını xatırladan Prezident İlham Əliyev bu şəhərlər arasında münasibətlərin qarşılıqlı zəminində inkişaf etdiyini dedi.

Dövlətimizin başçısı bildirdi ki, Azərbaycanla Bosniya və Herseqovina arasında imzalanacaq strateji tərəfdaşlıq haqqında Birgə Bəyannamə ölkələrimizi keyfiyyətə yeni səviyyəyə qaldıracaq.

Prezident İlham Əliyev siyasi münasibətlərimizin daim çox yaxşı səviyyədə olduğunu, ölkələrimizin bir-birinə qarşılıqlı dəstək göstərdiklərini vurğuladı. Azərbaycan torpaqlarının işğal altında olduğu müddətdə Bosniya və Herseqovinanın həmişə ərazi bütövlüyümüzə və suverenliyimizə göstərdiyi dəstəyin yüksək qiymətləndirildiyini qeyd etdi. Azərbaycanın Bosniya və Herseqovinanın ərazi bütövlüyünü və suverenliyini hər zaman dəstəklədiyini diqqətə çatdıran dövlətimizin başçısı 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı da Bosniya

və Herseqovinanın Azərbaycana göstərdiyi siyasi dəstəyin təqdir olunduğunu dedi.

Dövlətimizin başçısı qeyd etdi ki, Azərbaycanla Bosniya və Herseqovina arasında iqtisadiyyat, ticarət, kənd təsərrüfatı, enerji, investisiyalar, nəqliyyat, turizm, mədəniyyət, elm, təhsil sahələrində və digər sahələrdə əməkdaşlıq üçün geniş imkanlar var.

Bu xüsusda iki ölkə arasında imzalanmış Strateji tərəfdaşlıq haqqında Birgə Bəyannamədən çıxış edərək hökumətlər arasında birgə komissiyaların və müvafiq sahələr üzrə birgə əməkdaşlıq layihələrinin inkişaf etdirilməsi üçün işçi qruplarının yaradılması qərarına alındı.

Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, Azərbaycan dünyanın bir çox ölkələrində investisiya layihələri ilə çıxış edib və bu xüsusda Bosniya və Herseqovində da müxtəlif investisiya layihələrində iştirak edə bilər.

Azərbaycanın təbii qazının Balkan regionu və Bosniya və Herseqovinanın qonşu ölkələrinə ixrac edildiyi vurğulanaraq gələcəkdə enerji sahəsində əməkdaşlıq imkanlarının mümkünlüyü qeyd olundu.

Dövlətimizin başçısı bildirdi ki, həm Azərbaycan, həm də Bosniya və Herseqovina çoxkonfessiyalı ölkələrdir. Bu baxımdan da ölkələrimiz arasında təcrübə mübadiləsinin aparılması da yaxşı haldır. Eyni zamanda ölkələrimizin vətəndaş cəmiyyəti təsisatları, elm-tədqiqat mərkəzləri arasında əməkdaşlıq məsələlərinin vacibliyi də bildirildi.

Azərbaycanın və Bosniya və Herseqovinanın minalardan əziyyət çəkən, minalarla çirklənmiş ölkələr olduğu vurğulanaraq, bu sahədə əməkdaşlığın və təcrübə mübadiləsinin aparılmasının önəmi qeyd edildi.

Mətbuata bəyanatlar

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Bosniya və Herseqovinanın Rəyasət Heyətinin Sədri xanım Jelka Tsviyanoviç aprelin 13-də Sarayevoda mətbuata bəyanatlarla çıxış ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə Bosniya və Herseqovinanın Rəyasət Heyətinin Sədri bəyanatla çıxış etdi.

Sədr Jelka Tsviyanoviçin bəyanatı

- Hər kəsə təşəkkür edirəm.

Bizim hörmətli qonağımız cənab Prezident İlham Əliyevi salamlayıram. Mən bir aydan bir az çox müddət öncə Bakıda oldum. Orada mənə cənab İlham Əliyev kimi dost tərəfindən isti, mehriban qonaqpərvərlik göstərildi. Orada mən cənab Prezidenti buraya dəvət etdim. Qısa bir zamanda cənab Prezident buraya səfər edib, Bosniya və Herseqovinanın dostu olduğunu sübut edib.

Biz qərara gəldik ki, bu gün artıq əməkdaşlığımızın yeni səhifəsini açmaq daha səmərəli əməkdaşlıq etməyə başlayaq. Bu fürsətdən istifadə edərək, cənab Prezident Əliyevə və ölkəmizə 2014-cü ildə bizim ölkədə baş vermiş daşqın zamanı göstərilmiş yardıma görə minnətdarlığımızı bildirirəm. Bizim xalqımız böyük çətinliklərlə üzləşmişdi və Azərbaycan o za-

man bizim yanımızda oldu, daha sonra koronavirus və pandemiya dövründə də Azərbaycan bizə yardım göstərdi. Bütün bu müddət ərzində Azərbaycan bizim bir neçə şəhərimizdə mühüm lazımı infrastruktur layihələri həyata keçirdi. Banya Luka şəhərində tibbi mərkəz yaradıldı, Sarayev şəhərində dostluq parkı salındı. Eyni zamanda Sarayevda tibb müəssisəsi təsis edildi. Ölkəmizdə hər hansı bir çətinlik baş verən vaxtda da Azərbaycan hər zaman bizim yanımızda olmaqdır. Bu gün bizim imzaladığımız bəyannamə ilə biz strateji tərəfdaşa çevrilmişik. Bu bəyannamə bizə imkan verəcək ki, daha sıx siyasi dialoq həyata keçirək, eyni zamanda daha səmərəli iqtisadi əməkdaşlıq edək. Bunun sayəsində biz - işgüzar dairələr, dövlət qurumları həm iqtisadi mənəfət görəcəyik, eyni zamanda təhlükəsizlik sahəsində də əməkdaşlıq başlanılacaq.

Çox şadım ki, Azərbaycan artıq Bosniya və Herseqovində səfirliyini açmışdır və mən məmnuniyyətlə qeyd edə bilərəm ki, biz də ölkəmizin Bakıda səfirliyini açmaq qərarına gəlmişik. Biz bunu həyata keçirəcəyik və bu məsələ ilə bağlı da cənab Prezident Əliyevə və ölkəmizə 2014-cü ildə bizim ölkədə baş vermiş daşqın zamanı göstərilmiş yardıma görə minnətdarlığımızı bildirirəm. Bizim xalqımız böyük çətinliklərlə üzləşmişdi və Azərbaycan o za-

man bizim yanımızda oldu, daha sonra koronavirus və pandemiya dövründə də Azərbaycan bizə yardım göstərdi. Bütün bu müddət ərzində Azərbaycan bizim bir neçə şəhərimizdə mühüm lazımı infrastruktur layihələri həyata keçirdi. Banya Luka şəhərində tibbi mərkəz yaradıldı, Sarayev şəhərində dostluq parkı salındı. Eyni zamanda Sarayevda tibb müəssisəsi təsis edildi. Ölkəmizdə hər hansı bir çətinlik baş verən vaxtda da Azərbaycan hər zaman bizim yanımızda olmaqdır. Bu gün bizim imzaladığımız bəyannamə ilə biz strateji tərəfdaşa çevrilmişik. Bu bəyannamə bizə imkan verəcək ki, daha sıx siyasi dialoq həyata keçirək, eyni zamanda daha səmərəli iqtisadi əməkdaşlıq edək. Bunun sayəsində biz - işgüzar dairələr, dövlət qurumları həm iqtisadi mənəfət görəcəyik, eyni zamanda təhlükəsizlik sahəsində də əməkdaşlıq başlanılacaq.

Çox şadım ki, Azərbaycan artıq Bosniya və Herseqovində səfirliyini açmışdır və mən məmnuniyyətlə qeyd edə bilərəm ki, biz də ölkəmizin Bakıda səfirliyini açmaq qərarına gəlmişik. Biz bunu həyata keçirəcəyik və bu məsələ ilə bağlı da cənab Prezident Əliyevə və ölkəmizə 2014-cü ildə bizim ölkədə baş vermiş daşqın zamanı göstərilmiş yardıma görə minnətdarlığımızı bildirirəm. Bizim xalqımız böyük çətinliklərlə üzləşmişdi və Azərbaycan o za-

man bizim yanımızda oldu, daha sonra koronavirus və pandemiya dövründə də Azərbaycan bizə yardım göstərdi. Bütün bu müddət ərzində Azərbaycan bizim bir neçə şəhərimizdə mühüm lazımı infrastruktur layihələri həyata keçirdi. Banya Luka şəhərində tibbi mərkəz yaradıldı, Sarayev şəhərində dostluq parkı salındı. Eyni zamanda Sarayevda tibb müəssisəsi təsis edildi. Ölkəmizdə hər hansı bir çətinlik baş verən vaxtda da Azərbaycan hər zaman bizim yanımızda olmaqdır. Bu gün bizim imzaladığımız bəyannamə ilə biz strateji tərəfdaşa çevrilmişik. Bu bəyannamə bizə imkan verəcək ki, daha sıx siyasi dialoq həyata keçirək, eyni zamanda daha səmərəli iqtisadi əməkdaşlıq edək. Bunun sayəsində biz - işgüzar dairələr, dövlət qurumları həm iqtisadi mənəfət görəcəyik, eyni zamanda təhlükəsizlik sahəsində də əməkdaşlıq başlanılacaq.

Çox şadım ki, Azərbaycan artıq Bosniya və Herseqovində səfirliyini açmışdır və mən məmnuniyyətlə qeyd edə bilərəm ki, biz də ölkəmizin Bakıda səfirliyini açmaq qərarına gəlmişik. Biz bunu həyata keçirəcəyik və bu məsələ ilə bağlı da cənab Prezident Əliyevə və ölkəmizə 2014-cü ildə bizim ölkədə baş vermiş daşqın zamanı göstərilmiş yardıma görə minnətdarlığımızı bildirirəm. Bizim xalqımız böyük çətinliklərlə üzləşmişdi və Azərbaycan o za-

Azərbaycan ilə Bosniya və Herseqovina arasında strateji tərəfdaşlıq haqqında Bəyannamə imzalanıb

Aprelin 13-də Sarayevoda "Azərbaycan Respublikası ilə Bosniya və Herseqovina arasında strateji tərəfdaşlıq haqqında Birgə Bəyannamə" imzalanıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, söndü Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Bosniya və Herseqovinanın Rəyasət Heyətinin Sədri xanım Jelka Tsviyanoviç imzaladılar.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Bosniya və Herseqovinaya rəsmi səfəri

Azərbaycanla Bosniya və Herseqovina tərəfdaşlığında yeni mərhələ

Prezident İlham Əliyevin bəyanatı

3 - Hörmətli xanım Sədr, hörmətli cənab Komşıç, hörmətli cənab Beçiroviç.

Hörmətli xanımlar və cənablar.

İlk növbədə xanım Sədr, mənə göstərdiyiniz qonaqpərvərliyə görə Sizə təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Mən gözəl ölkənizdə olmağmdan çox məmnunam. Siz qeyd etdiyiniz kimi, biz Sizinlə bir ay yarım bundan əvvəl Bakıda görüşmüşdük. Siz mənə ölkənizə dəvət etmişdiniz və mən böyük məmnuniyyətlə bu dəvəti qəbul edib bu gün Sizin ölkənizdəyəm.

Bu gün biz geniş fikir mübadiləsi əsnasında Bosniya və Herseqovina-Azərbaycan əlaqələrinin gələcək inkişafı ilə bağlı vahid mövqeyə gəlmişik. Yəni bu əlaqələr bundan sonra yüksələn xətlə inkişaf edəcək.

Əlaqələrimizin tarixi də çox gözəldir. Xüsusilə siyasi müstəvidə aparılan məsləhətləşmələr və əlaqələr bizim münasibətlərimizi yüksək səviyyəyə qaldırmışdır. Biz beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində bir-birimizi bütün məsələlərdə dəstəkləmişik və bu dəstək bu gün də hiss olunur. Xüsusilə işğal dövründə Azərbaycanın ərazi bütövlü-

yü, suverenliyi və sərhədlərinin toxunulmazlığı ilə bağlı Bosniya və Herseqovinanın mövqeyi bizim üçün çox önəmli idi.

Bir məsələni də xüsusilə qeyd etmək istəyirəm, iki il yarım bundan əvvəl Azərbaycan İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı öz ərazi bütövlüyünü bərpa edəndə Bosniya və Herseqovina qətiyyətli şəkildə Azərbaycanı dəstəkləmişdir, bizim haqq işimizi dəstəkləmişdir. Bu, dostluq və qardaşlıq mövqeyidir, buna görə biz Sizə minnətdarıq.

Azərbaycan da öz növbəsində bütün məsələlərdə, o cümlədən Bosniya və Herseqovinanın ərazi bütövlüyü, suverenliyi, sərhədlərinin toxunulmazlığı ilə bağlı birmənalı şəkildə Bosniya və Herseqovinanın maraqlarını dəstəkləmişdir.

Bu gün isə bizim münasibətlərimizin yeni səhifəsi başlayır. Rəsmi səfər çərçivəsində aparılan danışıqlar, qeyd etdiyim kimi, yeni imkanlar açır. O cümlədən bu gün imzalanmış strateji tərəfdaşlıq haqqında bəyannamə gələcək inkişafımızın istiqamətlərini göstərir.

Biz müntəzəm olaraq siyasi və diplomatik müstəvidə məsləhətləşmələr aparacağıq. Eyni zamanda iqtisadi sahədə

işlər daha məqsədyönlü şəkildə aparılacaq. Birgə komissiya, yəni Birgə İqtisadi Komissiya haqqında qərar qəbul edilmişdir. Bu gün aparılan danışıqlar əsnasında, eyni zamanda konkret layihələr üzrə işçi qrupunun yaradılması da razılaşdırılıb və qısa müddət

ərzində bu istiqamətdə addımlar atılacaq. Strateji tərəfdaşlıq əlaqələri xüsusilə əlaqələndir. Bu, hər iki ölkənin üzərinə çox böyük məsuliyyət qoyur. Biz bu məsuliyyətə hazırıq. Əminəm ki, Bosniya və Herseqovina və Azərbaycan, sözün əsl

mənasında, strateji tərəfdaş kimi bundan sonra birgə fəaliyyət göstərəcək. Əməkdaşlığın digər istiqamətləri ilə bağlı onu deyə bilərəm ki, ticarət dövryyəsinin artırılması məsələsi gündəlikdədir. Biz xahiş etdik ki, bizə konkret investisiya layihələri

təqdim edilsin. Biz bu layihələrə baxaq, onları incələyək və qısa müddət ərzində öz cavabımızı verək. Biz ölkənizə sərmayə qoymaqda maraqlıyıq. Eyni zamanda enerji sahəsində çox geniş imkanlar vardır. Azərbaycanın təşəbbüskarı olduğu "Cənub qaz

dəhlizi"nin uzunluğu 3 min 500 kilometrdir. İki ildən bir qədər çox müddət ərzində bu kəməri Avropaya təbii qazımızı nəql edir. Bu kəməri Bosniya və Herseqovinanın sərhədlərinin yanından keçir. Yaxşı olar ki, biz təbii qaz sahəsində də əməkdaşlığa başlayaq. Müvafiq göstərişlər artıq verilmişdir.

Bununla bərabər, hidroenergetika, eyni zamanda bərpaulunan digər enerji növləri üzrə birgə araşdırmalar aparılacaq. Əminəm ki, bu istiqamətdə də ciddi addımların atılması mümkün olacaq. Azərbaycan xarici ölkələrə milyardlarla dollar həcmində sərmayə qoyubdur və əlbəttə ki, Bosniya və Herseqovina ilə bu sahədə əməkdaşlıq bizim üçün çox maraqlıdır.

Bununla paralel olaraq

noqliyyat sahəsində əməkdaşlığın bütün istiqamətləri geniş aşıdırılmalıdır. Azərbaycan Orta dəhliz layihəsi üzrə öz ərazisində bütün lazımi infrastruktur layihələrini icra edib, onları başa çatdırıb, eyni zamanda digər ölkələrdə noqliyyat infrastrukturunun yaradılması ilə bağlı böyük sərmayə qoyur. Ona görə Cənubi Qafqaz və Balkan regionları arasında noqliyyat bağlantısı da hesab edirik ki, bütün bö-

gələrimizdə yaşayan xalqlar üçün faydalı ola bilər.

Biz bu gün söhbət zamanı həmçinin mədəniyyətlərarası dialoqun dərinləşməsi ilə bağlı fikir mübadiləsi apardıq, bizim təcrübəmizi bölüşdük. Hesab edirəm ki, bu istiqamətdə də birgə fəaliyyətin böyük önemi ola bilər. Həm Bosniya və Herseqovina, həm Azərbaycan çoxkonfessiyalı ölkələrdir. Bizim ölkələrimizdə bir çox etnik qruplar yaşayır və bu etnik qrupların sülh, əmin-amanlıq, dostluq, qardaşlıq şəraitində yaşaması sabitlik üçün əsas şərtidir. Burada da fikir mübadiləsi, təcrübə mübadiləsi, birgə fəaliyyət, o cümlədən elm, təhsil sahələrində, qeyri-hökumət təşkilatları çərçivəsində birgə əməkdaşlıq üçün çox gözəl imkanlar vardır.

Mən bir daha bu dəvətə və qonaqpərvərliyə görə təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Bir məqamı da qeyd etməliyəm ki, 1972-ci ildə - hələ Sovet İttifaqı və Yuqoslaviyanın mövcudluğu dövründə Bakı və Sarayev arasında qardaşlaşma sazişi imzalanmışdır. O vaxtdan Sarayevə və Bakı qardaş şəhərlər sayılır. Əminəm ki, bu səfərdən sonra bizim qardaşlığımız daha möhkəm olacaq. Sağ olun.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin şərəfinə rəsmi nahar verilib

Aprelin 13-də Sarayevoda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin şəərəfinə Bosniya və Herseqovinanın Rəyasət Heyəti tərəfindən rəsmi nahar verilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, nahardan sonra Prezident İlham Əliyevə xizək hədiyyə edildi.

Bildirildi ki, tamamilə əl işi olan bu xizəyin orijinalını 1984-cü ildə Sarayevoda keçirilmiş Qış Olimpiya Oyunları zamanı bosniya və herseqovinalı idmançı istifadə edib. Bu hədiyyə məxsusi olaraq Prezident İlham Əliyev üçün hazırlanıb.

Rəsmi səfər başa çatdı

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Bosniya və Herseqovina rəsmi səfəri aprelin 13-də başa çatdı.

AZƏRTAC xəbər verir ki, hər iki ölkənin Dövlət bayraqlarının dalğalandığı Sarayev şəhəri-

nin Beynəlxalq Hava Limanında Azərbaycan Prezidentinin şəərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülürdü.

Prezident İlham Əliyevi rəsmi şəxslər yola saldılar.

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Rusiya Federasiyası Federal Məclisi Federasiya Şurasının Sədri Valentina Matviyenko ilə görüşüb

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Rusiya Federasiyasının Sankt-Peterburq şəhərinə işgüzar səfəri çərçivəsində aprelin 13-də bu ölkənin Federal Məclisi Federasiya Şurasının Sədri Valentina Matviyenko ilə görüşüb.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə Əlaqələr Şöbəsinin verdiyi məlumata görə, MDB Parlamentlərarası Assambleyasının 55-ci plenar iclası çərçivəsində baş tutan görüşdə qeyd olunub ki, bu gün parlamentlərarası əməkdaşlıq MDB-yə üzv olan ölkələr arasında əlaqələrin daha da genişləndirilməsi üçün effektiv mexanizmə çevrilib. Parlament Assambleyası bu prosedə vacib rol oynayır.

Görüşdə vurğulan ki, ötən il Azərbaycan Respublikası və Rusiya Federasiyası arasında diplomatik münasibətlərin qurulmasının 30-cu ildönümü tamam olub. Azərbaycan və Rusiyanın dövlət başçıları tərəfindən müəyyən olunan və münasibətlərimizin dərinləşdirilməsinə xidmət edən gündəlik əsasən, ölkələrimiz arasında münasibətlər mehriban qonşuluq və qarşılıqlı anlaşma əsasında inkişaf edir, hörmət və etimad prinsiplərinə əsaslanır.

Ölkələrimiz arasında münasibətlərin inkişafında dövlət başçıların mühüm rolu xüsusi vurğulanaraq qeyd olunub ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin ötən ilin fevralında Rusiya Federasiyasına rəsmi səfəri çərçivəsində imzalanan "Azərbaycan Respublikası ilə

Rusiya Federasiyası arasında mütəfiqlik qarşılıqlı fəaliyyəti haqqında" Bəyannamə əlaqələrimizdə yeni mərhələnin əsasını qoyub.

Görüşdə qeyd olunub ki, ölkələrimiz arasında iqtisadiyyat sahəsində, o cümlədən qarşılıqlı investisiya qoyuluşunda qeyd alınan göstəricilər uğurludur. Humanitar sahədə əlaqələr də əməkdaşlıqda mühüm bir istiqaməti təşkil edir.

Bildirilib ki, bu il Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin anadan olmasının 100-cü ildönümü tamam olur. Valentina Matviyenko deyib ki, Heydər Əliyevin öz xatirəsi Rusiyada da hörmətlə anılır. Bu məqsədlə Rusiya Federasiyasında bir sıra tədbirlərin keçirilməsi nəzərdə tutulur.

Görüşdə tərəflər iki ölkə arasında əlaqələrin inkişafında qanunverici or-

ganların özünəməxsus rolunu da qeyd ediblər. Bildirilib ki, bu sahədə həm Milli Məclisdə, həm də Federal Məclisdə fəaliyyət göstərən dostluq qruplarının, həmçinin Milli Məclis və Federal Məclis arasında daimi fəaliyyət göstərən ikitərəfli parlamentlərarası komissiyaların işi tədqiqatdır.

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarovanın cari ilin fevral ayında Rusiya Federasiyasına rəsmi səfəri və səfər

zamanı imzalanan "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi ilə Rusiya Federasiyası Federal Məclisinin Dövlət Duması arasında əməkdaşlıq haqqında" Anlaşma Memorandumunun ikitərəfli münasibətlərimizin parlament ölçüsünün inkişafına töhfə verdiyi diqqətə çatdırılıb.

Spiker Sahibə Qafarova həmçinin Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərində həyata keçir-

diyi genişmiqyaslı bərpa və quruculuq işləri, "Böyük qayıdış" proqramı, keçmiş məcburi köçkünlərin öz dədə-baba yurdlarına qayıtması prosesinin başlaması barədə məlumat verib. Qeyd olunub ki, artıq işğaldan azad olunmuş ərazilərimizdə üçüncü beynəlxalq hava limanı Laçında tikilir.

Azərbaycan parlamentinin spikeri bildirib ki, Ermənistan üçtərəfli

Bəyannamə müddəalarını kobud şəkildə pozaraq hələ də öz qoşunlarını Azərbaycan ərazilərindən çıxarmayıb. Laçın yolundan hərbi məqsədlər və qeyri-qanuni istismar etdiyi təbii sərvətlərimizin daşınması üçün istifadə edir. Azərbaycanın vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələrinin Laçın yolunda dinc aksiyası Ermənistanın bu qeyri-qanuni əməllərinə etiraz olaraq keçirilir. Lakin Ermənistan, guya Laçın yolunun bağlanmasına dair yalan iddialarla beynəlxalq ictimaiyyəti aldatmağa çalışır. Ermənistan Avropa İttifaqının missiyasının bu ölkədə olmasından istifadə edərək vəziyyəti gərginləşdirən addımlar atır və hərbi təxribatlara yol verir.

Görüşdə Milli Məclisin Sədri Ermənistanın 11 aprel tarixində törətdiyi hərbi təxribat barədə məlumat verərək deyib ki, bu kimi təxribatların beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən sülh sazişi üzrə danışıqlara ciddi çağırışlar fonunda baş verməsi Ermənistanın sülh prosesində maraqlı olmadığını göstərir. Spikerin sözlərinə görə, Ermənistanın beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərini tapdalayaraq Azərbaycana qarşı apardığı təxribatlar nəinki Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü və suverenliyini pozur, eyni zamanda regional sülh və təhlükəsizliyi ciddi şəkildə təhdid edir. Ona görə də Ermənistanın bu addımları ciddi şəkildə qınanılmalıdır.

Görüşdə qarşılıqlı maraqlı maraqlı digər məsələlər ətrafında da fikir mübadiləsi aparılıb.

"Azərbaycan"

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova MDB PA-nın Şura iclasında iştirak edib

Aprelin 13-də Rusiya Federasiyasının Sankt-Peterburq şəhərində MDB Parlamentlərarası Assambleyasının Şura iclası keçirilib. Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova iclasda iştirak edib.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə Əlaqələr Şöbəsinin verdiyi məlumata görə, iclasda bir sıra təşkilati məsələlərə baxılıb və müvafiq qərarlar qəbul olunub.

"Azərbaycan"

Vitse-spiker Adil Əliyev Gənclər və İdman Nazirliyi yanında İctimai Şuranın üzvləri ilə görüşüb

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə Əlaqələr Şöbəsinin verdiyi məlumata görə, görüşdə əsas Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan gənclər siyasətinin bu gün Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirildiyini vurğulayan Adil Əliyev Azərbaycanda gəncliyə dövlət səviyyəsində göstərilən böyük qayğıdan söz açıb.

O bildirib ki, Milli Məclis də öz fəaliyyətində gənclər siyasətinə xüsusi önəm verir, parlamentin Gənclər və İdman komitəsi gənclərin, idmançıların qayğılarını diqqətdə saxlayır.

Vitse-spiker gənclər və idman kontekstində dövlət qurumları, federasiyalar, klublar və vətəndaş cəmiyyəti institutları arasında koordinasiya əlaqələrinin əhəmiyyətini qeyd edərək bildirib ki, vətəndaşların mövqeyinin və maraqlarının qorunması baxımından Gənclər və İdman Nazirliyi yanında İctimai Şuranın fəaliyyəti diqqətəlayiqdir.

COVID-19 pandemiyasının bütün sahələr kimi gənclər və idman sahəsində də durğunluq yaratdığı, ləngimələrə səbəb

olduğunu deyən Gənclər və İdman komitəsinin sədri fəaliyyətin artırılmasının vacibliyini vurğulayıb.

Gənclər və idman siyasətinin Azərbaycan dövlətinin prioritetlərindən biri olduğunu vurğulayan Adil Əliyev gənclərimizin fiziki cəhətdən sağlam, vətənpərvər ruhda yetişməsinə idmanın, bədən tərbiyəsinin kəlləviliyinin rolunu xüsusi qeyd edib.

O vurğulayıb ki, məhz Prezident İlham Əliyevin Ulu Öndərin yaratdığı təməllər üzərində yürüdüüyü gənclər və idman siyasəti sayəsində həm mənəvi, həm də fiziki cəhətdən sağlam yetişən gənclər 44 günlük Vətən müharibəsində rəşadətli döyüşərək qələbəmizin qazanılmasına böyük töhfə veriblər.

Görüş üçün təşəkkürünü bildiren Gənclər və İdman Nazirliyi yanında İctimai Şuranın sədri Azər Əliyev diqqətə çatdırıb ki, ölkəmizdə gənclər siyasəti uğurla davam etdirilir. İctimai Şuranın fəaliyyəti barədə məlumat verən Azər Əliyev könlüllük prinsipinin əhəmiyyətini qeyd edib və Azərbaycan gənclərinin üzərinə düşən məsuliyyətdən danışıb.

Sonra görüşdə tərəflər maraqlandıran digər məsələlər barədə qarşılıqlı fikir mübadiləsi aparılıb.

Ülkər XASPOLADOVA,
"Azərbaycan"

Milli Məclisdə qadın müharibə veteranları ilə görüş keçirilib

Aprelin 13-də Milli Məclisin Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin üzvləri "Müharibə Veteranları Qadınlarına Sosial Yardım" İctimai Birliyinin nümayəndələri ilə görüşüblər.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə Əlaqələr Şöbəsinin verdiyi məlumata görə, görüş iştirakçıları əvvəlcə ölkəmizin ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi uğrunda canlarından keçmiş şəhidlərimizin öz xatirəsini birdəqiqəlik sükutla yad ediblər.

Parlamentin Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin sədri Hicran Hüseynova veteran qadınları salamlayaraq bildirib ki, ölkəmizdə şəhid ailələrinə, müharibə veteranlarına hər zaman böyük hörmət və ehtiram göstərilir. O, veteranların hər birinin vətənpərvərliyinin gələcək nəsillər üçün örnək olduğunu deyib, Vətənimizin müdafiəsində göstərdikləri sücaətlərə görə onları təqdir edib.

Komitə sədri Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə rəşadətli ordumuzun erməni işğalçıları

üzərində qazandığı möhtəşəm zəfərin xalqımıza böyük qürur hissi bəxş etdiyini bildirib. Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın şəhid ailələrinə, qazilərə, müharibə veteranlarına daim diqqət və qayğı göstərdiklərini vurğulayıb. Hicran Hüseynova dövlətimiz tərəfindən bu kateqoriyadan olan insanların həyat şəraitinin, sosial təminatlarının yaxşılaşdırılması istiqamətində bütün zəruri tədbirlərin həyata keçirildiyini qeyd edib.

"Müharibə Veteranları Qadınlarına Sosial Yardım" İctimai Birliyinin sədri Radə Abbas səmimi görüşə görə təşəkkürünü bildirib. O, rəhbərlik etdiyi İctimai Birlik haqqında məlumat verib, qurum tərəfindən görülən işlər barədə danışıb.

Tədbirdə çıxış edən müharibə veteranları Gülnarə Cabbarova, Ceyran Əzizova, Səriyyə Cabbarova, Gülpəri Əhmədova, Əntiqə Qonaqova şəhid ailələrinə, müharibə əlillərinə və veteranlara dövlət səviyyəsində göstərilən dəstəkdən danışıb. Əlillərə, qazilərə, müharibə veteranlarına öz minnətdarlıqlarını ifadə ediblər. Xanım veteranlar keçdikləri döyüş yolu, müharibədən sonrakı fəaliyyətləri barədə söhbət açıblar, həyata keçirdikləri layihələrdən bəhs ediblər, bəzi arzu və istəklərini səsləndiriblər.

Görüşdə müharibə veteranlarını narahat edən məsələlər

barədə ətraflı fikir mübadiləsi aparılıb. Müzakirələrdə qaldırılan məsələlərin hərtərəfli araşdırılacağı və onların həlli istiqamətində müvafiq addımların atılacağı qeyd olunub. Tədbirdə deputatlardan Jalə Əhmədova, Sevinc Fətəliyeva, Sevinc Hüseynova, Sebinə Xasayeva, Aqiyə Naxçıvanlı, müharibə veteranları Sevil Hüseynova, Mətanət Məhərrəmova, Nailə Ələkbərova, Roza Hacıyeva, Səkinə Homidova və digər rəsmi şəxslər iştirak ediblər.

"Azərbaycan"

XİN Ermənistan tərəfindən əsir götürülmüş Azərbaycan hərbcilərinə qarşı törədilən işgəncə ilə bağlı məlumat yayıb

Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi Ermənistan tərəfindən əsir götürülmüş Azərbaycan hərbcilərinə qarşı törədilən işgəncə ilə bağlı məlumat yayıb.

AZƏRTAC Xarici İşlər Nazirliyinin məlumatını təqdim edir: "Bir neçə gün əvvəl Naxçıvan Muxtar Respublikasının Şahbuz rayonunun Ermənistanla sərhədboyu ərazisində ölverişsiz hava şəraitində məhdud görmə səbəbindən Azərbaycan Ordusunun itkin düşmüş əsgərləri - 2004-cü il təvəllüdü Bəbirov Aqşın Qabil oğlu və 2003-cü il təvəllüdü Axundov Hüseyn Əhliman oğlu Ermənistan tərəfindən əsir götürülüb.

Sosial şəbəkələrdə yayılmış videogörüntülərin birində əsir götürülmüş Axundov Hüseyn Əhliman oğluna qarşı fiziki işgəncə və qeyri-insani rəftar halları əks olunub.

Ermənistan tərəfindən etnik zəmində zorakılığın növbəti nümunəsi olan sözügedən vəziyyət ilə əlaqədar aidiyyəti beynəlxalq təşkilatlar müvafiq olaraq məlumatlandırılıb.

Ermənistan tərəfindən əsirlərə qarşı nümayiş etdirilən sözügedən zorakılıq 1949-cu il Cenevrə Konvensiyalarının, İrqi ayrı-seçkiliyin bütün formalarının ləğv edilməsi haqqında Beynəlxalq Konvensiyanın (CERD), beynəlxalq humanitar və insan haqları hüququndan irəli gələn digər beynəlxalq öhdəliklərin Ermənistan tərəfindən kobud şəkildə pozulmasıdır.

Aidiyyəti beynəlxalq təşkilatlar sözügedən zorakılığa, o cümlədən Ermənistan tərəfindən son 30 ildən artıq müddətdə Azərbaycanlı hərbi əsirlərə və mülki məhbüslərə, itkin düşən 3890 nəfər Azərbaycanlıya qarşı zorakılıq faktlarını araşdırmalı və lazımi qiymət verməlidir.

XİN: "Ermənistandan Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə qarşı addımlardan çəkinməyi tələb edirik"

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın aprelin 13-də hökumət iclasında çıxışı zamanı Laçın istiqamətində baş vermiş son təxribatda məsuliyyəti Azərbaycan tərəfinin üzünə atması, Azərbaycanı Praqa və Soçi görüşləri çərçivəsində üzünə götürdüyü öhdəlikləri pozmaqda təqsirləndirməsi tamamilə əsassızdır və qəbul edilməzdir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat katibi Ayxan Hacızadə Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın səsləndirdiyi iddiaları şərh edərkən bildirib. O deyib: "Avropa İttifaqının bir gün əvvəlki bəyannaməsinə istinad edən baş nazirin delimitasiya üçün 1991-ci il sərhəd xəttinin əsas götürülməsi ideyasını təkrarlaması bir sıra qərəzli məqamları ehtiva edir. Belə ki, Ermənistan baş nazirini xətrətləndirən iddiaları şərh edərkən bildirdi ki, Ermənistan tərəfindən Azərbaycanla qarşılaşdırılan işğal siyasəti nəticəsində 1990-cı ildə Kərki və Bağınis Ayırın kəndləri Ermənistan tərəfindən işğal edilib. Bununla yanaşı, Ermənistanın üçtərəfli Bəyannaməyə zidd olaraq, Azərbaycan ərazilərindən hələ də erməni silahlı qüvvələrini çıxarmaması, 8 Azərbaycan kəndini işğal altında saxlaması məlumdur. Bu xüsusda, baş nazir ilk öncə 1991-ci il sərhədləri dedikdə nə nəzərdə tutduğu məsələsinə aydınlıq gətirməlidir.

Ermənistanın Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyinə qarşı iddiaları davam etdirməsi və bu ərazilərdən qüvvələrini geri çəkməməsi Praqa və Soçi razılıqlarının ciddi şəkildə pozulmasının və Ermənistanın sülh prosesində maraqlı olmamasının bariz nümunəsidir.

Ermənistanın Azərbaycanda həyata keçirdiyi təxribatlarla və qeyri-qanuni fəaliyyətlərlə son qoymaq məqsədilə Laçın yolunun başlanğıcında sərhəd nəzarət-keçid məntəqəsinin yaradılması barədə Azərbaycanın təklifinə müsbət cavab vermək əvəzinə, Ermənistan tərəfi Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsinin Laçın yolu ilə bağlı qərarını da təhrif etməkdən çəkinmir. Qeyd edək ki, Azərbaycan hökumətinin Laçın yolunda baş verən etirazların təşkilatçısı olduğu iddiası məhkəmə tərəfindən rədd edilib, "yolun bağlandığı" və "ərazinin blokada" saxlandığı barədə iddiaların heç bir əsası yoxdur.

Ermənistan tərəfindən əsassız bəyannamələr vermək əvəzinə, ötən ilin dekabr ayından bəri imtina etdikləri sülh sazişi üzrə danışıqlara geri qayıtmağı, kommunikasiyaların açılması, qüvvələrini Azərbaycan ərazilərindən tam çıxarılması daxil olmaqla, üçtərəfli Bəyannamədən irəli gələn öhdəliklərə riayət etməyi, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyinə qarşı addımlardan çəkinməyi tələb edirik".

Qərbi Azərbaycan İcması Azərbaycan Ordusunun silahsız əsgərinə ermənilərin işgəncə verməsi ilə bağlı bəyanat yayıb

Qərbi Azərbaycan İcması Ermənistanın hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşları və digər şəxslər tərəfindən Azərbaycan Ordusunun silahsız əsgərinin qolları bağlı şəkildə işgəncəyə məruz qoyulmasına dair erməni kütləvi informasiya vasitələrində video və fotogörüntülərin yayılması ilə bağlı bəyanat yayıb.

İcmanın mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a daxil olan bəyanatda bildirilir: "Ermənistanın kütləvi informasiya vasitələrində, bu ölkənin hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşları və digər şəxslər tərəfindən Azərbaycan Ordusunun silahsız əsgərinin qolları bağlı şəkildə işgəncəyə məruz qoyulmasını göstərən video və fotogörüntülər yayılıb.

Bu, müvafiq Cenevrə Konvensiyası, "İşgəncə və digər qəddar, qeyri-insani və ya ləyaqəti alçaldan rəftar və ya cəza öleyhinə Konvensiya" və digər mühüm beynəlxalq aktlarla Ermənistanın qeyri-insani öhdəliklərinin kobud şəkildə pozulmasının və bu ölkədə Azərbaycanlılara münasibətdə geniş yayılmış etnik nifrət və irqi ayrı-seçkiliyin növbəti bariz sübutudur.

Vaxtilə Azərbaycanlıların çoxluq təşkil etdiyi və zorla qovulduğu Zəngəzur torpağı Azərbaycanlıların Ermənistan tərəfindən işgəncəyə məruz qalmasına növbəti dəfə şahid olub. Bu amansız cinayəti təşkil edənlər xalqlar arasında nifaqi daha da dərinləşdirməyi və qorxu mühiti yaradaraq Azərbaycanlıları oraya qayıtmaqdan çəkindirməyi hədəfləyirlər.

Qərbi Azərbaycan İcması bu mənfur cinayəti qəti şəkildə qınayır, beynəlxalq ictimaiyyəti buna görə Ermənistan hökumətinin və cinayətin iştiraklarının əməlinə hüquqi qiymət verməyi və əlverişsiz hava şəraiti ilə əlaqədar yolu azaraq Ermənistanın nəzarətində olan əraziyə keçmiş Azərbaycanlı hərbi qulluqçuların dərhal və qeyd-şərtsiz azad edilməsini təmin etməyə çağırır".

Azərbaycan ombudsmanı beynəlxalq təşkilatları susmamağa səsleyib, BQXK-dən isə hərbi qulluqçularımızla bağlı məlumat verilməsini tələb edib

Hərbi qulluqçumuza qarşı qeyri-insani rəftar göstərilməsi faktı ilə bağlı aidiyyəti beynəlxalq təşkilatlara müraciət ünvanlayaraq, bu faktı reaksiya verməyə və Ermənistan beynəlxalq hüququn üzünə götürdüyü tələblərinə riayət etməyə çağırmağa dəvət edirik.

Ombudsman Aparatından AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, bunu Azərbaycan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) Səbinə Əliyeva aprelin 13-də Ermənistan tərəfindən saxlanılan Azərbaycan hərbi qulluqçusuna qarşı işgəncəyə verilməsi və qeyri-insani rəftarla bağlı faktı münasibət bildirməkdən deyib.

Qeyd olunub ki, bir neçə gün əvvəl əlverişsiz hava şəraiti ilə əlaqədar iki hərbi qulluqçumuzun yolu azaraq Ermənistanla sərhəd ərazidə itkin düşməsi barədə məlumatlar yayılmış və Ermənistan tərəfi bu faktı təsdiqləmişdir.

Səbinə Əliyeva Ermənistan kütləvi informasiya vasitələrində yayımlanan video və fotolarda Azərbaycan hərbi qulluqçusuna münasibətdə beynəlxalq sənədlərə zidd olaraq işgəncə və digər qeyri-insani hərəkətlərin törədildiyinin aydın şəkildə öz təsdiqini tapdığını bildirib. Belə ki, Ermənistan mediasında yayılan videoda Azərbaycanlı hərbi qulluqçunun əl-qolu bağlanmış vəziyyətdə döyülməsi, ləyaqətinin alçaldılması müşahidə edilir. Ombudsmanın sözlərinə görə, "Hərbi əsirlərə rəftar haqqında" III Cenevrə Konvensiyasına əsasən, döyüş əməliyyatlarında bilavasitə

iştirak etməyən şəxslərə bütün hallarda insani rəftar edilməlidir və hərbi əsirlər hər zaman xüsusən zorakılıq əməllərindən, hədələməkdən müdafiə olunmalıdır.

"Azərbaycan ombudsmanı olaraq, hərbi qulluqçumuza qarşı bu cür qeyri-insani rəftar göstərilməsi faktı ilə bağlı aidiyyəti beynəlxalq təşkilatlara müraciət ünvanlayaraq, bu faktı reaksiya verməyə və Ermənistanı beynəlxalq hüququn üzünə götürdüyü tələblərinə riayət etməyə çağırmağa dəvət edirik. Eyni zamanda Beynəlxalq Qırımsız Xaç Komitəsinin Ermənistandakı nümayəndəliyindən təcili olaraq həmin hərbi qulluqçularımıza baş çəkilməsini və onların vəziyyəti ilə bağlı məlumatların verilməsini tələb edirik", - deyə Səbinə Əliyeva qeyd edib.

ANAMA: "Laçında mina partlayışı yaşayış evinin girişində baş verib"

Azərbaycan Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyinin (ANAMA) Mətbuat xidməti tərəfindən məlumat verildi ki, 2023-cü il aprelin 13-də Laçın rayonunun Sus kəndi ərazisində minalardan təmizlənməmiş ərazidə partlayış hadisəsi baş verib, nəticədə bir nəfər mülki şəxs xəsarət alıb.

Agentlikdən AZƏRTAC-a bildirilib ki, ANAMA tərəfindən aparılan araşdırma zamanı hadisənin törk edilmiş məskunlaşma ərazisində, yaşayış evinin girişində baş verdiyi məlum olub.

Ermənistan tərəfinin heç bir hərbi əhəmiyyət daşımayan ərazilərin mina və digər partlayıcı sursatlarla qəsdən çirkləndirilməsi mina terrorunun bariz nümunəsidir.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə aparılan davamlı fəaliyyət nəticəsində mülki təyinatlı torpaqların, vuran edilmiş yaşayış məskənləri, məzarlıqlar, bağlar, su mənbələrinin ətrafı və digər sosial-iqtisadi əhəmiyyət kəsb edən ərazilərin minalarla yüksək səviyyədə çirkləndirilməsi müəyyən edilib. Mühərribdən sonrakı dövrdə mina partlayışından

xəsarət alan 290 nəfər vətəndaşımızdan 142 nəfəri məhz belə ərazilərdə baş vermiş partlayışlar nəticəsində həlak olub və ya müxtəlif dərəcədə bədən xəsarətləri alıb.

Bu kimi faktları nəzərə alaraq, ANAMA bir daha vətəndaşlarımızı müraciət edərək yalnız təhlükəsiz marşrut xətlərindən istifadə edərək marşrutdan kənar çıxmağa, məhz minatəmizləmə əməliyyatları icra olunan ərazilərdə müvafiq fəaliyyət həyata keçirməyə, sayıq olmağa və məsuliyyətli davranmağa çağırır.

ABŞ-də hərbi pilotların hazırlıq məsələləri müzakirə edilib

Amerika Birləşmiş Ştatlarında səfərdə olan müdafiə nazirinin müavini - Hərbi Hava Qüvvələrinin komandanı general-leytenant Ramiz Tahirov ABŞ Milli Qvardiya Bürosunun rəis müavini general-leytenant Mark Sassevil ilə görüşüb.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Azərbaycan Res-

publikasının ABŞ-dəki səfəri Xəzər İbrahimin də iştirak etdiyi görüşdə "Ştatla Tərəfdaş-

lıq Proqramı" çərçivəsində hərbi əməkdaşlığın cari vəziyyəti, gələcəkdə bu istiqamətdə görülən işlərin daha da inkişaf etdirilməsi, hərbi pilotların hazırlığı, eləcə də qarşılıqlı maraqa doğuran digər məsələlərə dair ətraflı fikir mübadiləsi aparılıb.

Laçının Sus kəndi yaxınlığındakı mövcud 6 subartezian quyusu bərpa edilir

Prezident İlham Əliyevin tapşırıqlarına uyğun olaraq, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə su təchizatı sistemlərinin bərpası və yeni quruluşu istiqamətində işlər davam etdirilir.

Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərində məsələlərin mərkəzləşdirilmiş qaydada həlli ilə bağlı yaradılmış Əlaqələndirmə Qərargahından verilən məlumata görə, Laçın şəhərinin içməli və tullantı su sistemləri yenidən qurulur. Qeyd edək ki, işğal dövründə Laçın şəhərində su təchizatı infrastrukturunu dağıdaraq istismara yararsız vəziyyətə salınmış. Laçın şəhərində icra olunan yeni layihə hazırda bərpa edilən və tikilən yaşayış evlərinin, obyektlərin yeni yaradılan içməli su təchizatı və tullantı su sistemlərinə qoşulmasını təmin etməklə, ümumilikdə 18 min nəfərin bu xidmətlərdən istifadəsinə hesablanıb.

"Azər"dan AZƏRTAC-a bildirilib ki, layihəyə əsasən, Laçın şəhərini dayanıqlı və keyfiyyətli içməli

su ilə təmin etmək məqsədilə Sus kəndi yaxınlığındakı mövcud 6 subartezian quyusu bərpa edilir. Eyni zamanda quyuların zonasında sutoptlayıcı anbar və nasos stansiyası, zərər-sizləndirici qurğu, transformator məntəqəsi və digər yardımçı binalar inşa olunur.

Su mənbəyindən Laçın şəhərinə-dək polad borularla 10 kilometr uzunluğunda magistral su kəmərinin inşası nəzərdə tutulub. İndiyədək magistral su kəmərinin tikinti-

si üzrə işlərin 70 faizi başa çatdırılıb. Şəhərə içməli su pilləli nasoslar vasitəsilə çatdırılacaq. Bu məqsədlə quyuların zonasında və magistral su kəməri üzərində 3 nasos stansiyası inşa edilir. Laçın şəhərində məskunlaşacaq əhəlinin, idarə və təmizləmə sahələrində, ictimai-iaşə və turizm obyektlərinin fasiləsiz su təminatı məqsədilə şəhər ərazisində ümumi tutumu 4 min kubmetr olan 9 anbarın tikintisi və bərpası işləri davam etdirilir. Anbarlara toplanan

su şəhərin böyük hissəsinə özlüklü rejimə verəcək. Relyef baxımından yüksəklikdə yerləşən yaşayış evlərinin və obyektlərin içməli su ilə təmin etmək məqsədilə 2 ödəd hidrofor quraşdırılır.

Layihəyə əsasən, Laçın şəhərində 58 kilometr içməli su şəbəkəsinin 42 kilometrlik hissəsi, 49 kilometr tullantı su şəbəkəsinin isə 39 kilometrlik hissəsi inşa ediləcək. 4 km yağıs su xətlərinin və tullantı sularının təmizləyici qurğuya ötürülməsi

məqsədilə 7 km uzunluğunda kanalizasiya kollektorunun tikintisi də yekunlaşıb. Hazırda məhsuldarlığı sutkada 4 min kubmetr layihələndirilən tullantı sutoptlayıcı qurğunun inşası davam etdirilir. Laçın şəhərində formalaşacaq tullantı sularını bu qurğuda ekoloji baxımdan tam təmizləyib kənarlaşdırılacaq. Layihə üzrə işlərin cari ildə başa çatdırılması nəzərdə tutulur.

Laçın şəhərində yaradılan yeni infrastruktur "ağıllı su" sistemi əsa-

sında idarə olunacaq. Layihə çərçivəsində hər bir infrastruktur elementi SCADA sistemi ilə təmin ediləcək. Suyun mənbədən götürülməsi, subartezian quyularının işi vəziyyəti, anbarların səviyyəsi, hidravlik rejimlər və digər proseslər SCADA sistemləri vasitəsilə tənzimlənəcək. Hazırda Laçın şəhərində "Azər" tərəfindən fasiləsiz xidmət təşkil olunub. Bununla yanaşı Şuşa şəhərində, Zəngilan və Kəlbəcər rayonlarında, Hadrut, Talış və Suqo-

vuşan qəsəbələrində də fasiləsiz xidmət göstərilir.

Qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyevin 2020-ci il 24 noyabr tarixli sərəncamına əsasən, Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərində məsələlərin mərkəzləşdirilmiş qaydada həlli ilə bağlı Əlaqələndirmə Qərargahı yaradılıb. Qərargahın rəhbəri Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri Samir Nuriyevdir.

Zərifə Əliyeva - 100

Dünyada ən qiymətli nemət sağlamlıqdır deyirlər!
Və bəzən biz bunu sağlamlığımızı itirdikdən sonra dərinəndə dərk edirik.
El-oba, xalq üçün görklü insanlar da belədir!
Onları itirdikdən sonra yerləri boş qalır, gözlərimiz daim axtarır-arayır...
Akademik Zərifə xanım Əliyeva xalqımızın qəlbində özünə yurd salmış görklü, fədakar, həm də təvəzökar insanlardandır.

Ömrünü-gününü təkə ailəsinə, övladlarına deyil, həm də insanların sağlamlığına həsr etmişdir. İnsanların gözünə nur, ürəklərə işıq bəxş edər...
Bir alim kimi daim arayır-axtarmış, Azərbaycan üçün xarakterik sayılan göz xəstəliklərinin müalicəsi üçün uzun illər tədqiqatlar aparmış, üsul və vasitələr tapmışdır.
Zərifə xanım Əliyevanın həm də özünəməxsus həkim fəlsəfəsi, xəstələrə yanaşma metodu, prinsipləri olmuşdur.

Bütün bunları o, qələmə aldığı "Yüksək əqidə" kitabında həssaslıqla əks etdirmişdir.
Dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin sərəncamı ilə bu il həm də akademik Zərifə xanım Əliyevanın yüz illik yubileyi qeyd olunacaqdır.
Şanlı yubiley ərafında akademik Zərifə xanım Əliyevanın "Yüksək əqidə" (həkimlik etikası, həkimin ürəyinin və fikirlərinin paklığı) kitabından parçaları dərc edilir, onun əziz və unudulmaz xatirəsini ehtiramla anırıq.

Rusiyanın 50 quberniyasında cəmi 34 yerli başçı var idi. Bakı quberniyasında, Orta Asiyada, Sibirdə, başqa uzaq əyalətlərdə isə tamamilə yox idi. Bakı quberniyalarında - əhalisinin sayı 80000-dən 150000-ə qədər, ərazi sahəsi 5-10 min kvadrat verst olan dairədə cəmi 4 çarpayılıq məntəqə var idi. Məlum işdir ki, bu məntəqə əhalinin ən minimal tələbatını belə ödəmək imkanından məhrum idi.

Quberniya, qəza həkimlərinin çoxillik məlumatlarına (L.R.Kobil-yanski, L.Nazareviç, N.D.Bəqalov, Y.Kaminski və b.) görə əhalinin 60-70% ya məsafənin uzaqlığından, nəqliyyat xərcinin olmamasından, ya da normal yolun olmamasından, hətta bu 4 çarpayılıq məntəqəyə belə müraciət etmirdilər. Bu məntəqələrdə qəbulu əsasən fərdlər aparırdı. Əgər məntəqədə həkim var idisə də, onlar daima (ayda 4-5 dəfə) tibbi məhkəmə fəaliyyətini ifa etdikləri üçün məntəqədə, yəni qəbulda, demək olar ki, heç olmurdu. İl uzununu bir çox ərazilərdə yoluxucu xəstəliklər tüğyan edərək insanları, demək olar ki, biçdiyi, məhv etdiyi halda tibb personalının çatışmaması və ya onların işinin həddindən artıq dərəcədə çox olması nəticəsində sanitariya və epidemiya əleyhinə işlər sıfır dərəcəsində idi.

Qəza həkimlərinin təkidi ilə şəhər rəhbərliyi Moskva Universitetinin görkəmli professoru, məşhur gigiyenaçı F.F.Erismana xahişlə müraciət etdilər ki, Bakıya bir sanitar həkimini göndərsin. Onun laboratoriyasında çalışan gigiyenaçı-həkim, emilər namizədi N.R.Raak Bakıya ezam olundu.

Qəza həkimləri öz materiallarını açıq-aşkar şərh edərək, tibbi xidmətin çox pis vəziyyətdə olmasını sübut edərək, təkidi etdilər ki, xüsusi komissiya yaradılsın. Təzyiç nəticəsində yaradılmış komissiya belə nəticəyə gəldi ki, Zaqafqaziya kəndlərində tibb, səhiyyə işləri son dərəcə yarıtmaz, dözülməz vəziyyətdə olduğu üçün o, yenidən təşkil olunmalı, genişləndirilməlidir. Kənd əhalisinə tibbi yardım göstərməyin əsasını yerli tibbi xidmət təşkil etməlidir. Lakin hökumət komissiyanın təklifini nəzərə almadı və Zaqafqaziya yerli tibbi xidmət təşkil edilmədi.

Bir daha həkimlərin protestləri, onların toplayıb, şərh etdikləri faktiki məlumatlar hökuməti məcbur etdi ki, Zaqafqaziya kənd həkimliyi haqqında qərar qəbul etsin.

Bu, həkimlərin öz mənafeyinə deyil, kapital təzyiqi altında əzilen xalqın mənafeyini qorumaq, humanizm məqsədini həyata keçirməkdə əlbəttə, böyük mənəvi qələbəsi idi. Onlar bu qələbəni məhkəmə iradə, fədakarlıq, öz işlərində ardıcıl mübarizə hesabına qazandı.

Bundan sonra əvvəlki qəbul məntəqələrinin əvəzinə hər qəzədə 6 çarpayılıq kənd xəstəxanası və 2 fərdlər məntəqəsi açılması üçün qərar qəbul edildi. Bunlar təşkil olunduqdan sonra orada ilk dəfə olaraq azərbaycanlılar - G.B.Mehmandarov, B.Q.Həsənbəyov, D.N.Ləmbəranski işləməyə başladılar. Əsas məsələlərin ən ümduəsi uşaq ölümü ilə mübarizə təbii idi. Bu məsələni həyata keçirmək üçün Bakı həkim cəmiyyəti həm fiziki, həm də mənəvi cəhətdən son dərəcə böyük, ağılatılmaz fəaliyyət göstərdi. Bu

Akademik Zərifə xanım Əliyeva

Yüksək əqidə

(Həkimlik etikası, həkimin ürəyinin və fikirlərinin paklığı)

işlə bizim respublikada tanınmış məşhur həkim Y.Y.Gindes çox böyük fəaliyyət göstərdi. O, yetim qalmış uşaqlar və yoxsulların uşaqları üçün xüsusi uşaq evləri açmağa nail oldu. O zamankı hökuməti Bakıda yenidən təşkil olunmuş Bakı həkim cəmiyyətinin fəaliyyəti narahat etməyə bilməzdi.

İnqilabın birinci ilində məşhur fəvqələdə Piroqov qurultayı açıldı. Bu qurultayda Azərbaycanda tüğyan edən xolera, malyariya ilə mübarizədən başqa bir sıra siyasi məsələlər də gündəliyə çıxarılmışdı.

Qurultay iştirakçıları - bakılı həkimlər yerlərinə qayıtdıqdan sonra öz cəmiyyətlərinin yığıncağını keçirərək, heç nədən qorxmayaaraq aşağıdakı qətnaməni irəli sürdülər.

"62 nəfərdən ibarət həkim əksər səsle Moskva şəhərində 21-24 martda keçirilən xolera haqqında qurultayın (bir nəfər əleyhinə olmaqla) qəbul etdiyi qətnaməyə qoşulmağı və onu özləri üçün mənəvi borc hesab edirlər".

Orta əsrin hər şeyi məhv edən, soyğunçuluq, sonradan ancaq çox az bir təbəqə üçün cənnət, əksər insanlar üçün isə cəhənnom yaratmış kapitalizm şəraitində, kəskin mübarizə nəticəsində həkimlərin çox yüksək mənəvi keyfiyyətləri cillalandı. Sonralar bu keyfiyyətlər təbəqədə çalışan zəhmətkeşlər və mü-tərəqqi düşüncəli bütün həkimlər üçün etalona çevrildi.

HƏKİM - MƏĞRUR ADDIR

Əli Qubad oğlu Cavadov şosədə asfaltın üstündə uzanmışdı. Adamlar qaçır... Maşınlar sürətlərini azaldırdılar. Bir az aralıda işə əzilmiş və çevrilmiş təcili yardım maşını dayanmışdı.

Tələfön zəng edən zaman doktor Cavadov tibb bacısı Tamara

Əliyeva ilə birlikdə poliklinikada növbədə idi. Telefon xəttinin o biri başında qadın səsi yalvarırdı: "Təcili həkim göndərin! Ürək tutması var!"

Təcili yardım maşını sirenasını işə salaraq magistrala çıxan zaman döngədən qəflətən "Zaparojes" maşını çıxdı və "Volqa" ilə toqquşdu.

...Cavadov cəld özünə nəzər saldı: deyəsən ciddi bir xəsarət almamışdı. Tez tibb bacısına tərəf qaçdı, onu müayinə edib, öz işlərinin öhdəsindən gələ bilməyəcəyini soruşaraq, yoldan keçən maşını saxlayıb xəstənin ünvanını dedi. Kömək tezliklə gəldi. Sonra 60 yaşlı həkim Ə. Cavadovu iki qabırğasının sınığı və tibb bacısı T. Əliyevanı orta dərəcəli beyin silklənməsi diaqnozunu ilə xəstəxanaya apardılar.

Bu yaxınlarda yol qəzasından xəsarət almış tibb işçiləri xəstəxanadan çıxdılar. Azərbaycan Respublikası səhiyyə nazirinin əmri ilə öz xidməti borclarını yerinə yetirərək fədakarlıq göstərdiklərinə görə onlara təşəkkür elan olundu və qiymətli hədiyyələr təqdim edildi.

"Trud" qəzetində bu hadisə işıqlandırıldığına görə xüsusi müzakirəyə ehtiyac yoxdur. Tibb işçilərinin bu hərəkəti bizdə onlara qarşı dərin minnətdarlıq hissi oyatmış, onların fədakarlığı, təmənnəsiz işi və geniş qəlbə malik insan olmasını göstərmişdir. Buna baxmayaraq, bu fakt barəsində düşündükcə qənaətə gəlirəm ki, belə ağır və çətin vəziyyətdə demək olar ki, bütün həkimlərdə bu cür təbii reaksiyalar əmələ gəlir.

Şəxsən mənəm özümə bəllidir ki, miokard infarktı ilə xəstəxanada müalicə olunan həkim cərrahiyyə əməliyyatı aparın növbətçi həkiminə öz ədədərək, qonşu palatadakı xəstəyə təxirəsalınmaz yardım göstərmişdir.

Buna oxşar nümunələrdən çox göstərmək olar. Bununla əlaqədar olaraq həkim A.P.Çexovun sözlərini xatırlamaya bilmərəm:

"Həkim sənəti - qəhrəmanlıqdır. O, əsl fədakarlıq, qəlb genişliyi və fikirlərinin paklığını tələb edir. Heç də hamı buna qabil deyil".

Təhsil aldığım beş il müddətində oxuduğum institutun dəhlizində ağ kağız üzərində səlhiqə ilə yazılmış bu sözləri demək olar ki, hər gün oxuyurdum. Bu sözlər mənim və həmkarlarımla qəlbimə elə həkim kəsilmişdi ki, biz seçdiyimiz bu sənətlə fəxr edirik və gündəlik qəhrəmanlığa can atırıq. Sevdiklərimiz sənətlə fəxr etməyə və sona qədər özümü müzi bu işə fəda etməyimiz sanki təbii tələbat şəkli almış və daim qəlbimizdə qorunub saxlanmışdı.

Bəlkə də Çexov bunları deyərək həkimin peşəkar xüsusiyyətlərini nəzərdə tutmuşdur.

Aydındır ki, həkimlik etikasının formalaşmasında sosial mühitin həlledici rolu var. Lakin hansı quruluş olur-olsun həkim, ümumiyyətlə tibb işçisi humanist, insansevər, qayğıkeş olmalı və hər zaman istənilən vəziyyətdə tibbi yardım göstərməyə daxilən hazır olmalıdır. Əgər hər hansı həkimdə bu daxili tələbat, yardıma çatmaq istəyi olmasa, o insandan heç vaxt yaxşı həkim olmaz. Həkimin ürəyi, qəlbə daş olmalıdır. O, lap varlı biznesmen də olsa belə, birinci növbədə öz həkimlik sənətinə sadıq qalmalıdır.

Amerika qəzetlərində həkimin xəstəyə soyuq və demək olar ki, vəhşi münasibətini əks etdirən materiallar dərc edilmişdir. Budur, bunlardan biri:

Baton-ruj (Luiziana ştatı) özəl xəstəxanaya avtomobil qəzasında ciddi xəsarət almış çox ağır vəziyyətdə olan iki gənc çatdırılmışdır. Ancaq həkimlər onların sığorta olub-olunmamasını bilmədiklərinə

görə qəti surətdə onları xəstəxanaya qəbul etməkdən boyun qaçırırmışlar. Xəstəxananın sahibi demişdir: "Düzdür, bizim ürəyimiz daşdan deyil, ancaq neyniyəsən, biz birinci növbədə biznesmenik".

... Və yaxud başqa misal. Klinikalardan birinin reanimasiya palatasında xəstənin həyatını saxlamağa kömək edən cihaz söndürülmüşdür. Düzdür, xəstənin sağlamlığına ümid yox idi, lakin cihazlar qohumlarının xahişi ilə ölüm baş verməmişdən əvvəl söndürülmüşdü. Səbəb isə xəstəxanada qalmağın hər dəqiqəsinin çox yüksək xərcə başa gəlməsi idi.

Beyrutun "Ən-Nida" qəzetinin məlumatına görə, Misir Ərəb Respublikasının Prezidenti Camal Əbdül-Nasirin ölümünə səbəb İsrail kəşfiyyatının agenti Uteyfl adlı həkim-masajist olmuşdur. O, masaj zamanı get-gedə ürəyi iflic eləyən xüsusi məhləmlə prezidenti masaj etmişdir.

1929-cu ildə ictimai xadim Qraden Məllətər Liqasının sessiyasındakı çıxışında bu cür həkim adlananların insana nifrət, eybəcərliklərlə müşayiət olunan mənəviyyatını açıb göstərmişdir. O, bildirmişdir: "Tibb sənəti sosial-siyasi kompleksdən ayrı götürülməz. Müasir iqtisadi şəraitdə həkim sərbəst peşə sahibi kimi işləyir. Ancaq demək olar ki, həkim öz sağlamlığını ona etibar etmiş xəstələrin sağlamlığı ilə əlverişli xirda sahibkara çevrilmişdir. Bu vəziyyət əsasən iqtisadi şəraitin nəticəsində yaranır. Həkim sanki öz xəstələrinin sağlamlığını qorumağa çalışır. Ancaq öz qazancı xatirinə onların sağlamlığına baxmır. O, sağlamlıqla yox, xəstəliklə qazanır. Buradan da mənəvi düşünlük, rozalot üzə çıxır. Həkim nə qədər pula ehtiyac duyursa, bu düşünlük daha sürətlə baş verir".

Xalq sağlamlığı - xalqın nailiyyətidir. O da dövlət tərəfindən qorunmalıdır. Əgər insan xəstələnməyə, müraciət etdiyi həkim bütün tədbirləri görməlidir ki, onu tez bir zamanda sağaldıb ömək fəaliyyətinə qaytarsın.

Müasir həkim ən müasir müalicə üsullarından və ən səmərəli dərman vasitələrindən istifadə etməyə çalışır. Əgər ona nə isə aydın deyilsə, onun köməyinə daha təcrübəli iş yoldaşları gəlinlər.

N.N.Semaşko qeyd edir: "Həkim vəzifəsinin əsl humanistliyi ondadır ki, onunla xəstə arasında təmənnə olmur və o, əhaliyə qarşı öz borcunu bu şəkildə yerinə yetirmiş olur".

Tarixə özünün təhlükəliyi və çoxlu insan tələfatına səbəb olan epidemiyalar məlumdur. Azərbaycanda belə epidemiyalardan biri - Taun epidemiyası zamanı tibb işçiləri əsl qəhrəmanlıq mücəssəməsi oldular.

1919-cu ilin qışı idi. Minlərlə insan tələfatına səbəb olan səpgili yatalağın epidemiyası özünün dağıdıcılığının zirvəsinə çatmışdı. Elə bu dövrdə V.İ.Lenin tərəfindən imzalanmış XKS-nin "Səpgili yatalağ haqqında" dekreti çap olundu.

Dekret əsasında və V.İ.Lenin göstərişlərinə uyğun təmizlik yaratmaq barədə fəhlə komissiyaları yaradıldı. Bununla da epidemiyaya ilə mübarizəyə geniş xalq kütlələri cəlb edildi.

(Ardı var)

Bosniya və Herseqovina ilə iqtisadi əməkdaşlığın perspektivlərinin reallaşdırılması məsələləri müzakirə edilib

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin tapşırığına uyğun olaraq, iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cabbarovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Bosniya və Herseqovinə səfər edib.

Iqtisadiyyat Nazirliyindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Bosniya və Herseqovinanın Nazirlər Şurasının sədri xanım Boryana Krišto ilə görüşən Mikayıl Cabbarov Azərbaycanın bu ölkə ilə əlaqələrə önəm verdiyini, iqtisadi-ticarət əməkdaşlığının gücləndirilməsi üçün böyük potensial olduğunu vurğulayıb. Ölkəmizdə investisiya fəaliyyətinin təşviq edilməsi ilə bağlı görülən işlər, xarici investisiyalar üçün yaradılmış əlverişli mühit diqqətə çatdırılıb, Bosniya və Herseqovina şirkətləri fəal əməkdaşlığa dəvət olunub.

Boryana Krišto Azərbaycanın etibarlı tərəfdaş olduğunu vurğulayaraq, Bosniya və Herseqovinada baş vermiş dəyişikliklər zamanı ölkəmizin göstərdiyi dəstəyin yüksək qiymətləndirildiyini, qarşılıqlı iqtisadi-ticarət əlaqələrinin genişləndirilməsinin vacibliyini qeyd edib. Söhbət zamanı Bosniya və Herseqovina şirkətlərinin Azərbaycan iqtisadiyyatına marağı ifadə olunub.

Bosniya və Herseqovinanın xarici ticarət və iqtisadi əlaqələr naziri Ştaşa Koşaraçla görüşdə qarşılıqlı sərmayələrin və biznes dairələri arasında birbaşa

təmasların artırılması barədə fikir mübadiləsi aparılıb. Qeyd edilib ki, ölkələrimiz arasında investisiya, nəqliyyat-logistika, ticarət, sənaye, kənd təsərrüfatı, turizm, əczaçılıq və digər sahələrdə əlaqələrin genişləndirilməsi üçün imkanlar var. Nazir Mikayıl Cabbarov Azərbaycanın sahibkarlığın stimullaşdırılması və rəqabət qabiliyyətinin artırılması üçün görülən işlər, kiçik və orta biznesə dəstək mexanizmləri və digər tədbirlər nəticəsində qeyri-neft ixracında oldə olunmuş uğurları diqqətə çatdırıb, ixrac coğrafiyasının genişləndirilməsi baxımından Bosniya və Herseqovina bazarının Azərbaycan sahibkarları üçün cəlbəedici və yeni imkanlar açdığını vurğulayıb. Ştaşa Koşaraçla ikitərəfli iqtisadi münasibətlərin gücləndirilməsi perspektivləri, investisiyaların təşviqi, qeyri-neft sektorunda qarşılıqlı təcrübə mübadiləsi barədə fikirlərini bölüşüb.

Iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cabbarovun Bosniya və Herseqovina Federasiyasının Baş naziri Fadil Novaliç ilə görüşündə ölkələrimiz arasında iqtisadi münasibətlərin perspektivləri müzakirə edilib. İşğaldan azad olunmuş ərazilərimizin inkişafı, Qarabağ regionunda icra edilən infrastruktur layihələri, bərpa-quruculuq işləri, həmçinin bu ərazilərin investisiya potensialı və zəngin təbii ehtiyatları, sərmayədarlar üçün yaradılmış əlverişli in-

vestisiya mühiti, güzəştlər və sektoral imkanlar barədə məlumat verilib.

Fadil Novaliç ölkəsinin Azərbaycanla əməkdaşlığın genişləndirilməsində maraqlı olduğunu, əlaqələrin yüksələn xətlə inkişaf etdiyini vurğulayıb. Bildirilib ki, Bosniya və Herseqovina Azərbaycanın təşəbbüsü ilə reallaşdırılan enerji layihələrinin Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunması baxımından yüksək qiymətləndirilir. Söhbət zamanı Bosniya və Herseqovinanın iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində, o cümlədən enerji sahəsində Azərbaycanla əməkdaşlıqda maraqlı olduğu diqqətə çatdırılıb.

Bosniya və Herseqovinanın Serb Respublikasından olan nümayəndə heyəti ilə keçirilən görüşdə Azərbaycanla iqtisadi münasibətlərin prioritet istiqamətləri, investisiyaların və ticarət əlaqələrinin təşviqi sahəsində perspektivlər barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Səfər çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının Ticarət və Sənaye Palatası ilə Bosniya və Herseqovinanın Xarici Ticarət Palatası arasında əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu imzalanıb. Sənədi Azərbaycan Respublikasının iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cabbarov və Bosniya və Herseqovina Xarici Ticarət Palatasının prezidenti Zdravko Marinkoviç imzalayıblar. Sənəd iki ölkə arasında iqtisadi-ticarət əlaqələrinin inkişafı üçün əla və imkanlar yaradacaq.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinə həsr olunmuş növbəti tədbir Lənkəran şəhərində keçirilib

"Heydər Əliyev İli" çərçivəsində Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti (DTX) tərəfindən respublikamızın şəhər və rayonlarında keçirilən "Heydər Əliyev və təhlükəsizlik orqanları" adlı növbəti tədbir Lənkəran şəhərində təşkil olunub.

Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, tədbirdə Lənkəran Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Taleh Qaraşov, DTX-nin rəhbər şəxsləri və əməkdaşları, şəhərin hüquq-mühafizə orqanlarının rəhbərləri, təhlükəsizlik orqanlarının veteranları, Vətən müharibəsi iştirakçıları, şəhid ailəsi üzvləri, ziyalılar və şəhərin ictimai fəalları iştirak ediblər.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin Lənkəran şəhərinin mərkəzində ucaldılmış abidəsi ziyarət olunduqdan sonra qonaqlar Heydər Əliyev Mərkəzində dahi rəhbərin məna-ömrü yolunu əks etdirən fotostendrlər yaxından tanış olublar.

Daha sonra Ümummilli Lider Heydər Əliyevin və Azərbaycan Respublikasının suverenliyi və müstəqilliyi yolunda canlarından keçmiş qəhrəman övladlarımızın əziz xatirəsi birdəqiqətlik sükutla anılıb, ardınca Dövlət himni səsləndirilib.

Giriş nitqi ilə çıxış edən Lənkəran Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Taleh Qaraşov Ümummilli Liderin 100 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbiri açıq elan edərək, Heydər Əliyevin şah əsəri olan müasir Azərbaycanın Ulu Öndərin rəhbərliyi altında keçdiyi inkişaf yolu, əsasını qoyduğu siyasi kursun ölkə başçısı İlham Əliyev tərəfindən müvəffəqiyyətlə davam etdirilməsi barədə ətraflı bəhs edib. Taleh Qaraşov təhlükəsizlik orqanlarının keçən əsrin 50-60-cı illərində görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin gərgin səyləri ilə özünləntibah dövrünə qədəm qoyduğunu, xüsusi

xidmət orqanlarının tərkibinin azərbaycanlılaşdırılması, milli təfəkkürlü kadrların təhlükəsizlik təsisatına cəlb edilmələrinin bu orqanların sonrakı fəaliyyətinin uğurlu olmasına zəmin yaratdığını vurğulayıb. Tədbirdə çıxış edən digər məruzəçilər də öz növbələrində Heydər Əliyevin doğma xalqı və Vətəni yolunda müstəsna xidmətlərindən söhbət açaraq təhlükəsizlik orqanlarında rəhbər vəzifələrdə çalışdığı, xüsusən də respublika rəhbərliyinə irəli çəkildiyi vaxtdan sonra canından çox sevdiyi Azərbaycanın işıqlı gələcəyi naminə mühüm ad-

dımlar atdığını və bu siyasi gedişlərin nəticəsi özünü bugünkü müstəqil, güclü, dünyanın iqtisadi və təhlükəsizlik arxitekturasının formalaşmasında önəmli rol alan Azərbaycanın nümunəsində tapdığını qeyd ediblər.

Tədbirin sonunda DTX-nin Azərbaycan Televiziyası ilə birgə ərsəyə gətirdiyi "Konfidensial" layihəsinin növbəti buraxılışı olan və Ulu Öndər Heydər Əliyevin təhlükəsizlik orqanlarında xidmət etdiyi zaman onun rəhbərliyi altında keçirilmiş "Port-Pəhləvi" əməliyyatından bəhs edən sənədli film nümayiş etdirilib.

Azərbaycan və Türkiyə bulud texnologiyaları sahəsində təcrübə mübadiləsi aparır

Iqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyində Dördüncü Sənaye İnqilabının Təhlili və Koordinasiya Mərkəzinin (4SİM) və Türkiyənin "Bulutistan" şirkətinin birgə təşkilatçılığı ilə aprelin 13-də "Dəyənli inkişaf üçün texnologiyalar: 4Sİ texnologiyaları və bulud həlləri" mövzusunda tədbir keçirilib.

həllərdən istifadənin üstünlükləri qeyd olunub, iştirakçıları maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

Həmçinin 4Sİ ekosisteminin dəstəklənməsi məqsədilə "Bulutistan" şirkəti KOBIA tərəfindən startap şahadətname verilməsi 4 sahibkara 5 ay müddətində ödənişsiz bulud xidmətləri təqdim edib.

Qeyd edək ki, 4SİM ilə Türkiyənin "Bulutistan" şirkəti arasında ötən il əməkdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu imzalanıb. Memorandumun məqsədi 4Sİ texnologiyalarının tətbiqinin sürətləndirilməsi, rəqəmsal iqtisadiyyatın inkişafına töhfə vermək, innovasiyaları stimullaşdırmaq, bulud xidmətlərindən istifadəni təşviq etməkdir.

müzakirələr aparılıb. Tədbir çərçivəsində "Hökumət buludu və bulud xidmətləri", "Maliyyə və təhlükəsizlik", "4Sİ texnologiyaları və bulud həlləri" və "4Sİ ekosisteminin təmin edilməsi" mövzularında panel sessiyalar keçirilib.

Dövlət qurumlarının, elm və təhsil müəssisələrinin, özəl sektorun nümayəndələrinin və mütəxəssislərin, eləcə də Türkiyənin 4Sİ texnologiyalarını tətbiq edən qabaqcıl şirkətlərinin iştirak etdiyi sessiyalarda bulud həlləri və bu

Səudiyyə Ərəbistanı ilə KOB sahəsində əməkdaşlıq imkanları müzakirə edilib

Ər-Riyad şəhərində Azərbaycan-Səudiyyə Ərəbistanı İşçi qrupunun 5-ci iclası keçirilib.

Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyindən (KOBİA) AZƏRTAC-a bildirilib ki, Azərbaycanda biznesə dəstək göstərən qurumların nümayəndələrinin və iş adamlarının Səudiyyə Ərəbistanına səfəri çərçivəsində keçirilmiş iclasda hər iki ölkədən müvafiq qurumların nümayəndələri iştirak ediblər.

Səudiyyə Ərəbistanının İnvestisiya Nazirliyinin Beynəlxalq əlaqələr üzrə nazir

müavini Məhəmməd Əl-Hasnahn və Azərbaycan Respublikasının Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Orxan Məmmədovun həmsədrliyi ilə keçirilmiş iclasda İşçi qrupunun ötən müddətdəki fəaliyyətinə dair məlumat verilib, iqtisadiyyatın müxtəlif sektorların-

da, o cümlədən ticarət, investisiya, KOB sahələrində mövcud əlaqələr və əməkdaşlıq imkanları, müvafiq sahələrdə əlaqələrin genişləndirilməsi üçün birgə tədbirlər müzakirə olunub.

Qeyd edək ki, Azərbaycan-Səudiyyə Ərəbistanı İşçi qrupu Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı Hökuməti arasında iqtisadiyyat, ticarət, investisiya, texnika, mədəniyyət, idman və gənclər sahələrində əməkdaşlıq üzrə Müştərik Komissiya çərçivəsində fəaliyyət göstərir.

Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Agentliyinin Strateji Planı hazırlanır

Aprəlin 12-13-də Dövlət Vergi Xidmətinin Şamaxı rayonunda yerləşən Tədris Mərkəzində Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Agentliyinin Müşahidə Şurasının genişləndirilmiş səyyar iclası keçirilib.

Agentlikdən AZƏRTAC-a bildirilib ki, iclasda təcrübəli QHT ekspertləri və təmsilçiləri, agentliyin Müşahidə Şurasının üzvləri və əməkdaşları iştirak ediblər.

İclasın keçirilməsində əsas məqsəd agentliyin güclü və zəif cəhətlərinin, imkan və çətinliklərinin təhlili, missiya və vizyonun, 2024-2026-cı illər üzrə strateji məqsədlərinin müəyyənləşdirilməsi və strateji məqsədlərə çatmaq üçün fəaliyyət planının hazırlanması olub.

İclasda dövlət olunmuş QHT nümayəndələri ilə birlikdə "Agentliyin 2024-2026-cı illər üzrə Strateji Planı"nın hazırlanması ilə bağlı müzakirələr aparılıb. Təcrübəli QHT ekspertləri və təmsilçiləri, Müşahidə Şurası üzvləri, agentliyin icra aparatının əməkdaşlarından ibarət formalaşdırılmış 3 qrupun hər birində Strateji Planla bağlı 4 sessiyada ideya və təkliflər irəli sürülüb, müzakirələr və fikir mübadiləsi aparılıb. Hər sessiya müzakirəsindən sonra qruplar tərəfindən verilmiş təkliflər iştirakçılar tərəfindən təhlil edilib, sistemləşdirilib və ilkin layihə kimi təqdim olunub.

Strateji Planın hazırlanması ilə əlaqədar QHT təmsilçiləri ilə məsləhətləşmələrin davam etdirilməsi və müzakirə mərhələsindən sonra

qəbul ediləcəyi bildirilib. Strateji Planın ayrı-ayrı hissələri ilə bağlı QHT təmsilçiləri ilə müzakirələrin canlı və onlayn formatda aparılması nəzərdə tutulur və onlarla bütün proses boyu sıx əməkdaşlıq davam edəcək.

Prezident Administrasiyasının Qeyri-Hökumət təşkilatları ilə iş və kommunikasiya şöbəsinin sektor müdiri, Müşahidə Şurasının sədr müavini Vüsal Quliyev Müşahidə Şurasının iclasını açıq elan edib.

Əvvəlcə aprelin 11-i Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələrinin Gorus rayonunun Dığ yaşayış məntəqəsi istiqamətində yerləşən mövqelərdən Azərbaycan Ordusunun Laçın rayonu istiqamətində yerləşən üzbuüz mövqelərini atıcı silahlardan intensiv atəşə tutması nəticəsində şəhid olan 3 hərbi qulluqçunun

xatirəsi birdəqiqətlik sükutla yad edilib.

Vüsal Quliyev bildirib ki, Strateji Planı hazırlayan zaman həm vətəndaş cəmiyyətinin inkişafı məsələlərini və eləcə də ölkəmizin inkişaf strategiyasının prioritetlərini diqqətdə saxlamağımız vacibdir: "Biz təmin etməliyik ki, dövlətin QHT-lərə dəstəyi məqsədyönlü, aktual və təsirli olsun. Bu QHT-lərə öz məqsədlərinə nail olmaq, cəmiyyət və icmalar səviyyəsində müsbət dəyişiklik yaratmaqda real kömək etsin. Biz təmin etməliyik ki, strateji planımız hərtərəfli, bütün maraqlı tərəflərin yanaşmasını nəzərə alaraq, yaxşı düşünülmüş və icra edilə bilən olsun. Biz həmçinin əmin olmalıyıq ki, o, konkret və ölçülə bilən məqsədləri, vaxt qrafiklərini və məsuliyyəti ehtiva edir".

Bosniya və Herseqovina KİV-i Prezident İlham Əliyevin bu ölkəyə səfərini geniş işıqlandırır

Bosniya və Herseqovinanın aparıcı kütləvi informasiya vasitələri Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin bu ölkəyə rəsmi səfəri, Rəyasət Heyətinin Sədri və üzvləri ilə görüşləri, imzalanan strateji tərəfdaşlıq haqqında bəyannamə və iki ölkə rəhbərlərinin mətbuata bəyannatlarında söylədikləri fikirlər ilə bağlı silsilə məqalələr yayımlayıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, FENA informasiya agentliyinin yaydığı xəbərlərdə Bosniya və Herseqovinanın Rəyasət Heyətinin Sədri xanım Jelka Tsviyanoviçin Sarayevoda şəhərinin Musala meydanında Prezident İlham Əliyevi rəsmi mərasimlə qarşıladığı bildirilib. Azərbaycan Prezidentinin Bosniya və Herseqovinanın Rəyasət Heyətinin Sədri Jelka Tsviyanoviç, Rəyasət Heyətinin üzvləri Jeko Komşiç və Denis Beçiroviç ilə görüşüdü, həmçinin geniş tərkibdə görüşün keçirildiyi qeyd edilib. Bundan başqa, səfər çərçivəsində imzalanan "Azərbaycan Respublikası ilə Bosniya və Herseqovina arasında strateji tərəfdaşlıq haqqında Birgə Bəyannamə"nin əhəmiyyəti vurğulanıb, bu sənədin ölkələrimiz arasında münasibətlərin ən yüksək səviyyəyə çatdırılması üçün geniş imkanlar açdığı bildirilib.

"Faktor.ba", "atvbl.rs", "centralna.ba" nəşrlərinin yaydığı xəbərlərdə Prezident İlham Əliyevin mətbuata bəyannamə istinad edilərək, İkinci Qarabağ müharibəsində Azərbaycanın öz ərazi bütövlüyünü bərpa edən zaman Bosniya və Herseqovinanın qətiyyətli şəkildə ölkəmizi dəstəklədiyini vurğuladığı bildirilib. Bunun dostluq və qardaşlıq mövqeyi olduğu, Azərbaycanın da Bosniya və Herseqovinanın ərazi bütövlüyünü, suverenliyini, sərhədlərini toxunulmazlığını dəstəklədiyini qeyd edilib.

"Danas.rs" saytında yayımlanan məqalədə Azərbaycan ilə Bosniya və Herseqovina arasında imzalanan strateji tərəfdaşlıq haqqında Birgə Bəyannamənin əhəmiyyəti qeyd olunub, iqtisadi əməkdaşlığın genişləndirilməsinin vacibliyi vurğulanıb.

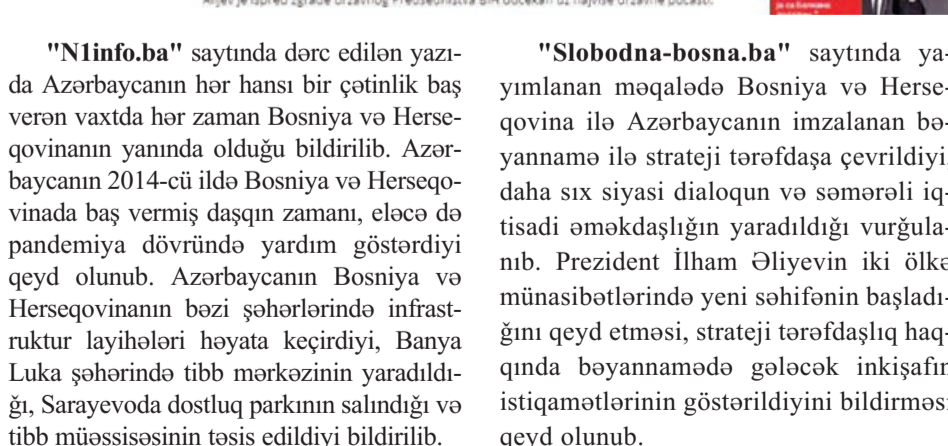
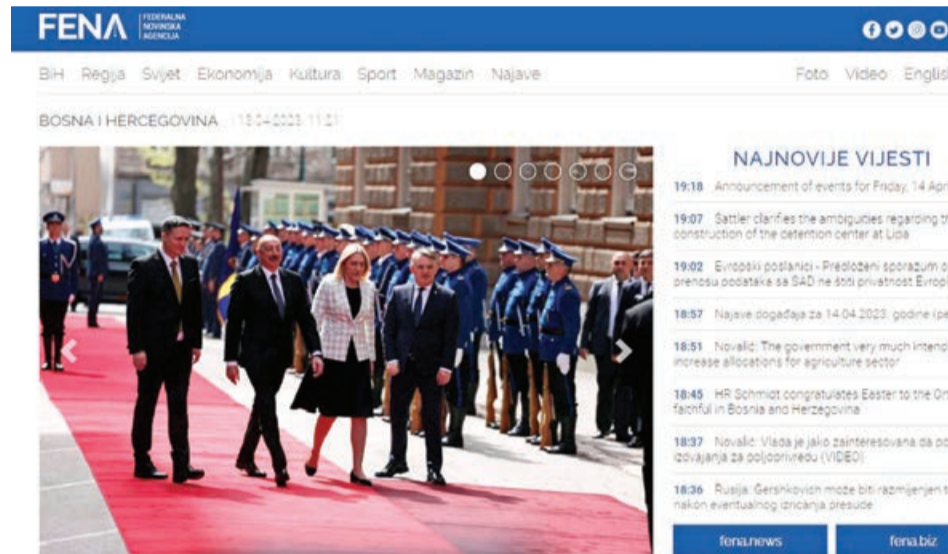
"Avaz.ba" nəşrində dərc edilən məqalədə də Prezident İlham Əliyevin səndirdiyi fikirlərə geniş yer verilib. Aparılan fikir mübadiləsi əsasında Bosniya və Herseqovina-Azərbaycan əlaqələrinin gələcək inkişafı ilə bağlı vahid mövqeyi gəlinirdi, əlaqələrin bundan sonra yüksələn xətlə inkişaf edəcəyi bildirilib. Bosniya və Herseqovinanın Rəyasət Heyətinin Sədri Jelka Tsviyanoviçin iki ölkənin əməkdaşlığında yeni sahifə açıldığını və daha səmərəli əməkdaşlığa başladığını bildirdiyi qeyd edilib.

"Radiosarajevo.ba", "startbih.ba", "6yka.com" nəşrlərinin yaydığı xəbərlərdə Bosniya və Herseqovində Azərbaycan səfirliyinin açılmasının əhəmiyyəti qeyd olunub, Bosniya və Herseqovinanın Bakıda səfirliyinin açılması barədə qərar verildiyi bildirilib. Məqalələrdə Bosniya və Herseqovina ilə Azərbaycanın hazırda praktiki əməkdaşlığa başladığı qeyd olunub.

"Klix.ba" və "Oslododjenje.ba" saytlarında yayımlanan məqalələrdə Prezident İlham Əliyevin iki ölkə arasında enerji sahəsində çox geniş imkanların olduğunu qeyd etdiyi bildirilib. Müntəzəm olaraq siyasi və diplomatik müstəvidə məsləhətləşmələrin aparılacağı, iqtisadi sahədə daha məqsədyönlü işlərin görülməsi, Birgə İqtisadi Komissiyanın yaradılması haqqında qərarın qəbul edildiyi, həmçinin konkret layihələr üzrə işçi qrupunun yaradılmasının razılaşdırıldığı vurğulanıb.

"Politika.rs" portalının yaydığı materialda Prezident İlham Əliyevin mətbuata bəyannamə istinad edilərək, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü də daxil olmaqla bütün məsələlərdə Bosniya və Herseqovinanı dəstəklədiyini qeyd olunub. İki ölkənin münasibətlərində yeni səhifənin açıldığı, Azərbaycan ilə Bosniya və Herseqovina arasında əlaqələrin genişlənməsi bildirilib.

"Balkannews.ba", "Bosnaglobal.net", "Tip.ba", "Eto.ba" saytlarında Azərbaycanın Bosniya və Herseqovina üçün çox mühüm ölkə olduğu, hər iki ölkənin paytaxtları - Bakı və Sarayevonun 1972-ci ildə qardaşlaşdığı, həmçinin ölkələrimiz arasında nəqliyyat, energetika, turizm və digər sahələrdə əməkdaşlığın genişləndirilməsi üçün geniş imkanların olduğu bildirilib. Bosniya və Herseqovina ilə Azərbaycanın çoxkonfessiyalı ölkələr olduğu, mədəniyyətlərarası dialoqun dərinləşdirilməsinin və təcrübə mübadiləsinin əhəmiyyəti qeyd edilib.

Prezident İlham Əliyevin Bosniya və Herseqovinaya səfəri ölkələrimiz arasında əlaqələrin inkişafında yeni səhifə açacaq

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin aprelin 13-də Bosniya və Herseqovinaya rəsmi səfəri başlayıb. Bu səfər ölkələrimiz arasında münasibətlərin inkişafında yeni səhifə açacaq.

AZƏRTAC sürətlə inkişaf edən Azərbaycan - Bosniya və Herseqovina münasibətlərinin tarixinə qısa nəzər salır.

Beynəlxalq əməkdaşlıq və tərəfdaşlıq coğrafiyasını sürətlə və uğurla genişləndirən Azərbaycanın xarici siyasətində Balkan ölkələri ilə münasibətlər mühüm yer tutur. Bu ölkələr Avropa enerji təhlükəsizliyinin təmin olunması istiqamətində irimiqyaslı layihələr həyata keçirən Azərbaycanın enerji ixracı şəbəkəsinin əsas haqlarının təşkil edir. 2022-ci il oktyabrın 1-də istifadəyə verilən Yunanistan-Bölgə Qaz İnterkonektoru, Serbiyanın ümumi sistemlə birləşdirəcək və hazırda üzərində iş aparılan interkonektor, eləcə də İonika-Adriatik dənizi layihəsi Azərbaycan qazını alan Balkan ölkələrinin əhatə dairəsinə daha da genişləndirəcək. Bu layihələr Azərbaycanın region ölkələri ilə münasibətlərinin daha da inkişafında önəmli rol oynayır.

Azərbaycanın Balkan ölkələri ilə münasibətlərində Bosniya və Herseqovina ilə əlaqələr də mühüm yer tutur. Əhalisinin 51 faizini müsəlmanların təşkil etdiyi bu ölkə ilə münasibətlərin əsası hələ sovet dövründə qoyulub. Azərbaycan xalqının Ümmümilli Lideri Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 1972-ci il oktyabrın 20-də Bakı və Sarayev şəhərləri arasında dostluq və əməkdaşlıq sazişi imzalanıb, qardaşlaşmış şəhərlər münasibətləri qurulub.

Ölkələrimiz arasında diplomatik münasibətlər 1995-ci ildə qurulub. Həmin il fevralın 9-da Bosniya və Herseqovina Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyini tanıyıb. Azərbaycanın Sarayev şəhərində diplomatik nümayəndəliyi 2011-ci il martın 1-də təsis olunub. Ötən il iyunun 14-də isə Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan Respublikasının Bosniya və Herseqovina üzrə səfəri də möhürünə qatılıb. Azərbaycanın Sarayev şəhərində səfirliyinin fəaliyyətini təmin edilməsi haqqında sərəncam imzalanıb. Bosniya və Herseqovinanın Bakıda səfirliyinin açılması gözlənilir.

Azərbaycan ilə Bosniya və Herseqovina arasında siyasi dialoq daim yüksək səviyyədə olub. Bu ölkənin ali və yüksək vəzifəli şəxsləri ölkəmizə mütəmadi səfərlər edirlər. Bosniya və Herseqovinanın Rəyasət Heyətinin Sədri Bakir İzetbeqoviç 2012-ci il oktyabrın 18-də ölkələrimiz arasında münasibətlərin tarixində ilk dəfə olaraq Azərbaycanın rəsmi səfəri etdi. O, duqca zəngin proqramı olan həmin səfər çərçivəsində keçirilən görüşlər, aparılan müzakirələr və imzalanan sənədlər ölkələrimiz arasında münasibətlərin inkişafına mühüm töhfələr verib. Prezident İlham Əliyevin həmin səfərin əhəmiyyətini mətbuata bəyannamədə möhür ilə ifadə etmişdi: "Bu, bizim münasibətlərimizin tarixində ilk yüksək səviyyəli səfərdir. Əlaqələrimizin böyük potensialı, böyük gələcəyi vardır. Ümid edirik ki, səfər ikitərəfli münasibətlərin inkişafında mühüm mərhələ olacaqdır. Həmçinin əməkdaşlığımızın tarixi kökləri vardır. Qrx il əvvəl Sarayev ilə Bakı arasında saziş

imzalandı və onlar qardaşlaşmış şəhərlər oldu. Düşünürəm ki, biz hazırda bu tarixi əlaqələri bərpa edirik. Əlbəttə ki, yeni mərhələdə - iki müstəqil dövlət səviyyəsində".

Bosniya və Herseqovina Azərbaycanın təşəbbüsü ilə keçirilən mötəbər beynəlxalq tədbirlərdə daim ən yüksək səviyyədə təmsil olunub. Bosniya və Herseqovina IX Qlobal Bakı Forumunda, "Cənub Qaz Dəhlizi" Məşvərət Şurası toplantılarında və Azərbaycanın evsahibliyi etdiyi digər tədbirlərdə ən yüksək səviyyədə təmsil olunub.

Yüksək səviyyəli sonuncu belə səfər bu il reallaşdırılıb. Belə ki, Bosniya və Herseqovinanın Rəyasət Heyətinin Sədri xanım Jelka Tsviyanoviç cari il 28 fevral-1 mart tarixində Bakıda keçiriləcək Qoşulma Hərəkatının COVID-19-a qarşı mübarizə üzrə Tomas Qrupunun Zirvə görüşündə iştirak etmək üçün ölkəmizdə səfərdə olub. Səfər çərçivəsində xanım Prezidentin martın 1-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ilə görüşüb. Həmin görüşdə Azərbaycan ilə Bosniya və Herseqovina arasında siyasi münasibətlərin çox yaxşı səviyyədə olduğu qeyd edilib, iqtisadi-ticarət əlaqələrinin daha da gücləndirilməsinin, həmçinin biznes dairələri arasında birbaşa təmasların təşviqinin vacibliyi bildirilib. Bu xüsusda iqtisadiyyat, ticarət, investisiya, enerji və digər sahələrdə əməkdaşlıq üçün böyük imkanların olduğu vurğulanıb.

Bosniya və Herseqovinanın Rəyasət Heyətinin Sədri dövlətimizin başçısını ölkəsinə rəsmi səfərdə dəvət edib və bu dəvət Azərbaycan Prezidenti tərəfindən qəbul edilib. Dövlətimizin başçısının Bosniya və Herseqovina üzrə səfəri də möhürünə qatılıb. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəsmi səfəri çərçivəsində Bosniya və Herseqovina Rəyasət Heyətinin Sədri xanım Jelka Tsviyanoviç və üzvləri Jelko Komşiç və Denis Beçiroviç ilə görüşü nozərdə tutulur. Səfər çərçivəsində Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Bosniya və Herseqovinanın Rəyasət Heyətinin Sədri Jelka Tsviyanoviç tərəfindən "Azərbaycan Respublikası ilə Bosniya və Herseqovina arasında strateji tərəfdaşlıq haqqında Bəyannamə"nin imzalanması nozərdə tutulur. Bu sənəd ölkələrimiz arasında münasibətlərin strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəlməsini təmin edəcək. Bəyannamədə tərəflər dövlətlərimizin suverenliyini, ərazi bütövlüyünə və sərhədlərinin toxunulmazlığına dəstəklərini, Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün bərpasını regionda davamlı sülh, təhlükəsizlik və sabitliyin bərqərar olmasına xidmət edəcəyinə əminliklərini, həm ikitərəfli əsasda, həm də beynəlxalq arenada qarşılıqlı maraqa doğuran sahələrdə ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın dərinləşdirmək və genişləndirmək üçün münasibətlərin yüksəlməsinə yönəlmiş strateji

tərəfdaşlıqlarını və bu strateji tərəfdaşlığın 4 əsas istiqamət - siyasi, iqtisadiyyat və ticarət, müdafiə və təhlükəsizlik, elm, təhsil və mədəniyyət üzrə həyata keçiriləcəyini bəyan edirlər. Bəyannamədə həmçinin siyasi sahədə bu xüsusda ikitərəfli münasibətləri və qarşılıqlı maraqa doğuran qlobal və regional məsələlərin müzakirəsi məqsədilə xarici işlər nazirlərinin sədrlik edəcəkləri Strateji Dialoqun təsis edilməsi, iqtisadi sahədə iqtisadi əməkdaşlığın əlaqələndirilməsi və təşviq etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Bosniya və Herseqovina Nazirlər Şurası arasında Birgə Komissiyanın yaradılması, sənaye, energetika, nəqliyyat, infrastruktur, kənd təsərrüfatı, rabitə, informasiya texnologiyaları, turizm və ətraf mühit kimi prioritet sahələrdə əməkdaşlığın gücləndirilməsi və saxaylandırılması məsələləri əksini tapıb, Azərbaycandan təbii qazın tədarüku layihələrinin həyata keçirilməsinə dəstək ifadə olunur.

Xatırladaq ki, iki gün əvvəl - aprelin 11-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Bakıda səfərdə olan Bosniya və Herseqovinanın təhlükəsizlik naziri Nenad Neşçin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib. Görüşdə ölkələrimiz arasında ikitərəfli münasibətlərin siyasi sahədə çox yaxşı səviyyədə olduğu bildirilib, əlaqələrimizin müxtəlif istiqamətlərdə uğurla inkişaf etdiyi qeyd olunub və bu əlaqələrin genişləndirilməsi üçün önəmli addımların atıldığı vurğulanıb.

Eləcə də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, aprelin 12-də iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cabbarov Bosniya və Herseqovina üzrə səfəri etdi. O, Bosniya və Herseqovina Nazirlər Şurasının sədri xanım Boryana Krišto, xarici ticarət və iqtisadi əlaqələr naziri Staşa Kosaç, Bosniya və Herseqovina Federasiyasının Baş naziri Fadil Novaliç və digər yüksək vəzifəli rəsmilərlə görüşlər keçirib. Həmin görüşlərdə ölkələrimiz arasında iqtisadi əməkdaşlıq imkanları müzakirə olunub.

Azərbaycan - Bosniya və Herseqovina münasibətlərində parlamentlərarası əlaqələr də mühüm yer tutur. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisində Azərbaycan-Bosniya və Herseqovina parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupu fəaliyyət göstərir. 2020-ci ildən etibarən isə Bosniya və Herseqovinanın Parlament Assambleyasında fəaliyyət göstərən Şərqi və Mərkəzi Avropa üzrə parlamentlərarası dostluq qrupunun (Azərbaycan həmin qrupa daxildir) 11 üzvü var.

Ölkələrimiz arasında münasibətlərdən öz əçarkən Bosniya və Herseqovinanın Vətən müharibəsində Azərbaycanın fəal dəstəyini xüsusi vurğulamaq lazımdır. Vətən müharibəsi zamanı bu ölkənin ali və yüksək səviyyəli nümayəndələri Azərbaycana dəstək ifadə edən bəyannatlarla çıxış edərək, ölkəmizin haqlı mövqeyini dəstəkləyiblər.

Azərbaycanın Bosniya və Herseqovina ilə əlaqələrinin inkişafında Heydər Əliyev Fondunun da xidmətləri böyükdür. Fondun təşəbbüsü və dəstəyi ilə bu ölkədə bir sıra layihələr reallaşdırılıb. Belə ki, 2013-cü il iyunun 8-də Bosniya və Herseqovinanın paytaxtı Sarayevoda kor və zəif görən uşaqlar və gənclər üçün mərkəzin Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü və dəstəyi ilə yenidənqürmədən sonra açılış olub. Həmin açılış mərasimində Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva iştirak edib. Bundan başqa, Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə Sarayevoda park və körpü də salınıb, Xocalı və Serebrenitsa soyqırım qurbanlarının xatirəsinə abidə ucaldılıb.

Azərbaycan ilə Bosniya və Herseqovina arasında iqtisadi münasibətlər sürətlə inkişaf etməkdə, mövcud göstəricilərdən sahadəki potensial tam əks etdirmir. Belə ki, 2022-ci ildə Bosniya və Herseqovina Azərbaycanın 79-cu xarici ticarət tərəfdaşı olub. Həmin ildə ölkələrimiz arasında ticarət dövriyyəsinin həcmi 5 milyon ABŞ dolları, o cümlədən idxalın həcmi 2 milyon dollar, ixracın həcmi isə 3 milyon dollar təşkil edib. 2021-ci ildə müqayisədə ötən il Bosniya və Herseqovina ilə ticarət dövriyyəsi üç dəfə artıb.

Azərbaycan müxtəlif vaxtlarda Bosniya və Herseqovinaya humanitar yardım etməklə etibarlı dostluq nümunəsi göstərib. Belə ki, 2014-cü ildə Bosniya və Herseqovina-da baş vermiş təbii fəlakət nəticəsində sel daşqınlarından zərər çəkmiş insanlar üçün Azərbaycan tərəfindən 336 min ABŞ dolları dəyərində humanitar yardım göndərilib. Koronavirusla mübarizəyə dəstək məqsədilə Azərbaycandan Bosniya və Herseqovina 2020-ci ildə 244 min dollar dəyərində tibbi və gigiyenik məhsullardan ibarət humanitar yardım, 588 min dollar məbləğində humanitar məqsədlə maliyyə yardımı edilib. Azərbaycan 2021-ci ildə Bosniya və Herseqovina 160 min dollar dəyərində 40 min doza "AstraZeneca" peyvəndi göndərib.

Dost ölkələrimizin münasibətlərində mədəni cəhətlər də xüsusi vurğulamaq lazımdır. Dahi Azərbaycan klassiklərinin, o cümlədən Nizami Gəncəvinin və Məhəmməd Füzulinin əsərlərinin öljəzmalrı Sarayev Milli Kitabxanası və Universitet Kitabxanasında, həmçinin Qız Xosrov bəy kitabxanasında saxlanılır.

Bosniya və Herseqovinanın aparıcı turizm şirkətləri son vaxtlar Azərbaycana böyük maraqa göstərirlər. Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin və Türk Hava Yollarının birgə təşkilatlığı ilə bu ölkənin aparıcı turizm şirkətlərinin təmsilçilərindən ibarət geniş tərkibli nümayəndə heyətinin aprelin 15-dən 18-dək ölkəmizə səfəri nozərdə tutulur. Səfər çərçivəsində Bakının və Abşeron yarımadasının tarixi-memarlıq irsi və turizm potensialı ilə tanışlıq olacaq, həm Azərbaycanın, həm də Bosniya və Herseqovinanın turizm imkanlarının təqdimatını nozərdə tutan təlimlər, təqdimatlar və ikitərəfli görüşlər keçiriləcək.

Turizm sahəsində əməkdaşlıqdan danışıqlar qeyd etmək yerinə düşər ki, Azərbaycanın ümmüvətəndaş pasportlarına malik vətəndaşları Bosniya və Herseqovina viza tələb olunmadan gedə və ölkədə 90 gündək qala bilərlər.

Ədaləti də, sülhü də "dəmir yumruq" təmin edəcək

44 günlük müharibənin üzərindən kifayət qədər vaxt keçib, amma Hayastan ötən müddət ərzində sülh müqaviləsinin bağlanması istiqamətində nəinki hansısa real addım atıb, əksinə, məqsədyönlü şəkildə ölkəmizə qarşı ardıcıl tərxiatlar törədərək bu prosesi sükütdə əngəlləməyə çalışıb.

Elə aprelin 11-də hayların Azərbaycana qarşı törətdikləri növbəti tərxiatı da bölgədə vəziyyəti gərginləşdirmək və barışığa mane olmağa yönəldən hərəkətlər daha bir məkrli planla həyata keçirilib.

Havadarları hayları məhv sürükləyir

Düzdür, bu, başqa reallıqdır ki, "dəmir yumruq" hər dəfəsində tərxiatçı Hayastana layiqli dörsini verərək yerinə otuzdurur. Amma istənilən halda o da gerçəklikdir ki, sülh müqaviləsinin imzalanması Hayastanın bir dövlət olaraq varlığı üçün həyati əhəmiyyət daşıyır. İllərdir sərəmsə ideologiya arxasında qaçaraq min bir fitnə-fəsada, özünin torpaqlarına iddia etməyə başı qarışan haylar özlərini blokadaçı salıblar, iqtisadi, sosial, demoqrafik böhrana sürükləyiblər. Üstəgəl Vətən müharibəsindəki biabırçı məğlubiyyətlərindən sonra hərbi sahə başda olmaqla, bütün sferalarda dirçəlişi mümkün olmayan iflasa uğradıblar.

Hayastanın bu "performans"la Cənubi Qafqazın şoksız lideri Azərbaycana qarşı hansısa revanş hissələrinə qapılıb, sülh prosesinə tərxiatlar yolu ilə əngəl olmağa çalışması sadəcə güllə doğurur.

Vətən müharibəsində "dəmir yumruq" qarşısında diz çökərək məğlubiyyət aktının altına qol qoyan Hayastan, zaman keçdikcə tərxiatçı əməllərinin yenidən törətmək cürətini nümayiş etdirir. Ötən müddətdə bütün mümkün çirkin yollarla 10 noyabr üçtərəfli Bəyanatı ilə özünə götdürdüyü öhdəliklərdən yayınan haylar davamlı olaraq Azərbaycana qarşı böhtan və şər atma kampaniyası aparırlar. Amma gec, ya da tez Azərbaycanın dikte etdiyi şərtlərlə sülh müqaviləsinin bağlanmasına yığdıqları Avropa İttifaqının məramı sülh olmayan missiyasının varlığı, habelə Avropa Parlamentinin ölkəmizə qarşı "qətnamə" adı ilə qəbul etdiyi bir-iki kağız-kuğuz parçası hayları yenidən revanşə həvəsləndirir. Amma bu quduz iştahalarının Hayastanın özünü məhvə sürüklədiyi də gün kimi ortadadır.

İşğal, müharibə, postmüharibə reallıqları sülh danışıqlarında öz əksini tapacaq

BMT Təhlükəsizlik Şurasının qəbul etdiyi 4 qətnaməni özü icra edərək torpaqlarını işğaldan azad edən Azərbaycan ədalətli güc yolu ilə döyüş meydanında təmin edib. Çünki beynəlxalq qurumlar üç onillik boyu Azərbaycanın torpaqlarının Hayastanın işğal altında olmasına göz yumdular, bu barədə susdular. Yüzminlərlə yurdandan didərgin salınan vətəndaşımızın taleyinə biganə qaldılar, xalqımıza qarşı törədilən qırğınları, soyqırımlarına heç bir hüquqi qiymət vermədilər, buna görə faşist xislətli haylara təzyiq göstərmədilər.

Elə Vətən müharibəsindən ötən iki ildən çox müddətdə də beynəlxalq havadarları ancaq er-

məni şər-böhtanın çaldığı havaya oynayıb, Hayastanın ardıcıl olaraq Azərbaycana qarşı tərxiatlar törətməsinə heç bir reaksiya verməyib.

Amma Azərbaycan qüdrətli dövlətdir və milli mənafehlərini istər döyüş, istər siyasi platformada qətiyyətlə həll etmək iqtidarında və əzmindədir. Bununla bağlı ölkəmizin iradəsinə heç bir kənar qüvvə mane ola bilməz.

Necə ki, bu barədə martın 18-də Törtər rayonunun Təhş kəndində bayram tonqalı alovlandırılan zaman Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev deyib: "İşğal reallıqları, müharibə reallıqları, postmüharibə reallıqları sülh danışıqlarında öz əksini tapmalıdır və tapacaq. Əks təqdirdə heç bir sülh müqaviləsi olmayacaq. Ermənistanə lazım deyilsə, bizə də lazım deyil. Ondan sonra görək, baxaq bunun axırını nə olacaq?!"

Qisasımız qətiyyətlə alındı

Zəfərdən sonra işğaldan azad edilən torpaqlarda minatəmizləmə əməliyyatına, qurucaqlıq və bərpa işlərinə başlanılan ölkəmiz, paralel olaraq Cənubi Qafqazda davamlı sülhün öldə olunması naminə əməli addımlar atıb, Hayastana təkmil sülh modelini təklif edib. Rəsmi Bakı sülh prosesini çərçivəsində baş tutan üçtərəfli görüşlərdə hər zaman barışıqdan yana olduğunu nümayiş etdirib.

Aprelin 12-də Prezident İlham Əliyev Şimali Makedoniya Respublikasının xarici işlər naziri, ATƏT-in fəaliyyətində olan sədri Buyar Osmanini qəbul etdiyi zaman da məlumat verdi ki, Ermənistanla Azərbaycan arasında hazırda sülh prosesini iki istiqamət üzrə həyata keçirilib. Dövlət başçısı Azərbaycanın Qarabağ iqtisadi regionundan olan erməni sakinlərlə birbaşa təmasları həyata keçirməsi istiqamətində Bakıda görüşlərin təşkil edilməsinə dair təkliflərlə çıxış etdiyi vurğuladı və bu xüsusda Azərbaycan tərəfindən xüsusi nümayəndənin təyin edildiyini dedi və onların Bakıya həm reintegrasiya, həm də müxtəlif infrastruktur layihələrinin müzakirəsi məqsədilə dəvət edildiyini bildirdi.

Eləcə də dövlət başçısı aprelin 11-də Ermənistan-Azərbaycan sərhədində baş vermiş insident qeyd edərək, bunun Ermənistan tərəfindən məqsədyönlü şəkildə törədilmiş tərxiat olduğunu bildirdi.

Xatırladaq ki, aprelin 11-də saat 16:20 radələrində Hayastan silahlı qüvvələrinin bölmələri Gorus rayonunun Dığ yaşayış məntəqəsi istiqamətində yerləşən mövqelərindən Azərbaycan Ordusunun Laçın rayonu istiqamətindəki üz-büz mövqelərini müxtəlif çaplı silahlardan istifadə etməklə atəşə tutublar. Daha sonra qarşı tərəf mınaatən və iriçaplı silahlardan da istifadə etməklə mövqelərimizi atəşə tutub. Hərbi qulluqlarımızın sayıqlığı nəticəsində düşmən tərxiatının qarşısı qətiyyətlə alınıb, atəş mövqeləri sursudurulub. Tərxiatın qarşısını alarkən Azərbaycan Ordusunun üç hərbi qulluqçusu şəhid olub.

Görünür odur ki, Hayastan İkinci Qarabağ müharibəsində uğradığı biabırçı məğlubiyyətini unudub, ya da unutmaq istəyir. Buna görə də Azərbaycana qarşı tərxiatlar törətmək kimi özünün sonu olacaq cəhdlər edir.

Amma aprelin 11-də igid döyüşçülərimiz mənfur haylara elə bir divan tutdular və şəhidlərimizin qisasını layiqincə aldılar ki, qiyamətə qədər də yadlarından çıxara bilməyəcəklər. Onu da heç zaman unutmayacaqlar ki, "dəmir yumruq" yerindədir, yəni təcavüzkar Hayastanın başını üzüründədir.

Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"

Xəzər köməyə gəlir

Dəniz suyunun duzsuzlaşdırılması Azərbaycanı su qıtlığından xilas etməyə hesablanıb

Bu gün dünyada su qıtlığının yaranması böyük problemə çevrilib. Bir yandan dünya əhalisi artır, o biri yandan da içməli su tərkəməyə doğru gedir. BMT-nin apardığı araşdırmalara görə, qarşıdakı 50-60 ildə suya tələbat daha da artacaq.

Sudan dolayı yaranan ən böyük problem isə hazırda istifadə olunan içməli suyun çirklənməsidir. Su qaynaqları sənayenin sürətlə inkişaf etməsi və şəhərlərin artması ilə əlaqədar yarasız hala düşür. İllərdir hidroloqlar həyəcan təbili çalır ki, bu cür davam etsə, su probleminin həlli ərzaq probleminin həllindən çətin olacaq.

Yaranan böhran artıq dünyada su biznesinin inkişafına da təkan verir. Çin və Sinqapur da daxil olmaqla, Asiyadakı su şirkətləri bu istiqamətdə fəaliyyətlərini genişləndirirlər. İnvestorlar su qaynaqlarını satın alır və suyun təkrar emalı məqsədilə investisiyalar yatırır.

Bu, əlbəttə, çox yaxşıdır. Amma dünya təkcə Çin və Sinqapurdan ibarət deyil axı. Azərbaycan da Yer kürəsinin bir parçasıdır. Son illər dünyada su hissəsində bu sudan dolayı problemlərin yaranacağı müəhəd olmur. Və bütün bu illərdə ölkəmizin ən böyük dördü olan Qarabağ diyününün çözülməsi ilə yanaşı, şirin su problemi də dövlət başçısı İlham Əliyevin diqqət mərkəzində olub. Onun illərdir yürütdüyü ekoloji siyasətin bir parçası olan alternativ su mənbə-

lərinin işlənilməsi, daha doğrusu, Xəzər dənizinin suyunun şirənləndirilməsi ilə bağlı qurğuların yaradılması haqqında göstərişi Azərbaycanın sudan korluq çəkməməsi üçün atılan çox böyük addımdır.

Yer kürəsinin əsas hissəsi sudan ibarət olduğundan, onu "su planeti" də adlandırmaq olar. İlk baxışda adama elə gəlir ki, planetimizin dördüncü sudan ibarət olduğu üçün sudan sarı narahatlığa əsas yoxdur. Amma belə deyil. Mütəxəssislərin qənaətinə görə, dəniz və okeanlardakı suyun miqdarının 1 milyard 350 milyon kubkilometr təşkil etməsinə baxmayaraq, onların duzluluğu bir litrdə təxminən 35 qramdır. Təbii ki, belə suyu nəinki içmək, ondan heç təsərrüfatda da istifadə etmək mümkün deyil. Ona görə də dəniz suyunu saflaşdırmaq və yararlı hala salmaq üçün ən vacib tələbat kimi meydana gəlib.

Xəbər verildiyi kimi, Prezident İlham Əliyev "Dəniz suyunun duzsuzlaşdırılması yolu ilə içməli su istehsal sa-

həsində pilot layihənin həyata keçirilməsi tədbirləri haqqında" sərəncam imzalayıb. Qeyd edək ki, sərəncam "Su ehtiyatlarından səmərəli istifadənin təmin edilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Prezidentin 2020-ci il 27 iyul tarixli sərəncamının icrası, ölkəmizin su təhlükəsizliyi, əhalinin içməli su ilə təminatının artırılması və bu sahədə yeni texnologiyaların tətbiqi məqsədilə imzalanıb. Diqqətə çatdırılan bu pilot layihə Bakı şəhərinin və ətraf ərazilərin su təminatının yaxşılaşdırılmasında böyük rol oynayacaq.

Bəs dəniz suyunun şirənləndirilməsi nədir? Bu proses necə həll olunacaq, mexanizmi necədir? Qeyd olunduğu kimi, hələ 2013-cü ildə dövlət başçısının ideyası və tapşırığı ilə Salyan rayonunun Xıdırli kəndində dəniz suyunu içməli su səviyyəsinə qədər təmizləməyə imkan verən Tərs Osmos membranları ilə təchiz olunan və yüksək texnologiyalara əsaslanan zavod inşa edildi. Bu, Yer kürəsində təmiz suya

olan tələbatın get-gedə artması fonunda regionda ən az şirin su ehtiyatına malik olan Azərbaycan alternativ mənbələrin üzə çıxarılması, onlardan istifadənin təşkilində təcrübə əldə etmək məqsədilə pilot layihə kimi həyata keçirilib. İlk mərhələdə zavod sutkada 1000 kubmetr şirin su istehsal edib. Sonra bu, iki dəfə artırılaraq sutkada 2000 kubmetrə çatdırılıb. Zavodda gələcəkdə az məsrəfli əlavə işlər görməklə alınan təmiz suyun həcmi 20 000 kubmetrə qədər artırılmasına imkan verəcək müvafiq infrastruktur yaradılıb ki, bu da Azərbaycanda su qıtlığının aradan qaldırılması yolunda atılan mühüm addımlardandır.

Əks Osmos qurğusu da var. Əks Osmos sistemi suyun təzyiqlə vasitəsilə membrandan keçirilməsi nəticəsində onu iki hissəyə ayırır. Membrandan keçən hissə təmiz sudur. Membrandan keçməyən çirklə, həll olunmuş duzlar və mikro hissəciklər isə suyun tərkibindən ayrılaraq kənarlaşdırılır. Əks Osmos sisteminin dəniz-

yada qida, kənd təsərrüfatı, sənaye, tibb sahəsində geniş istifadə olunur. Bu sistem suyu 0,0001 mikrona qədər təmizləmə gücünə malikdir. Onunla dəniz, çay, quyu, kanal sularını içməli su səviyyəsinə qədər təmizləmək mümkündür.

Təkcə Salyanda deyil, Şirvan kollektorunun suyunun da suvarılmaya yararlı olması üçün işlər görüldü və görülməkdədir. Burada 2012-ci ildə sutkada 2500 kubmetr gücündə qurğu quraşdırılıb. Dörd il sonra ikinci bir qurğu da inşa edilmiş ki, onun da gücü iki dəfə artıq su istehsal etməyə imkan yaradıb. 2013-cü ilin yanvarından istismara verilmiş Dəniz suyunun duzsuzlaşdırılması zavodu və Şirvan kollektorunun suyunun duzsuzlaşdırılması qurğularında bu gündə 6 milyon kubmetrdən artıq su istehsal edilir.

Yeri gəlmişkən, qeyd edək ki, dünyada ilkini tərkimi üsulla dəniz suyunu şirənləndirən qurğu vaxtilə məhz Bakıda - Bayıldakı "Krasin" adına istilik-elektrik stansiyasında tətbiq olunmuş və sonradan ərp yaranma problemini həll etmək mümkün olmadığı üçün istifadəsi dayandırılmışdır. Lakin zaman və tələbat dayanmamalıdır diktə edir. Odur ki, alternativ yollarında istifadə üçün inşa edilən qurğular vasitəsilə şirin suya olan tələbatı ödəmək yolunda Azərbaycan əməkdaşları işə gəlməyə başlayıb. Başqa sözlə desək, dövlətimiz dünyada baş verən su qıtlığının Azərbaycanı da yan keçmədiyinə biganə qalmır. Görülən tədbirlər, həm dəniz suyunun duzsuzlaşdırılması, həm də çirklə suların təkrar istifadəsi Azərbaycanı mövcud şirin su qıtlığından xilas etməyə hesablanıb.

Züleyxa ƏLİYEVA,
"Azərbaycan"

Süni zəka: inkişaf, yoxsa təhlükə

Sürətlə inkişaf edən süni intellekt texnologiyaları həyatımızda mühüm yer tutur. Amma süni zəka texnologiyalarının sürətlə inkişafı həm də alimlərin ciddi narahat edir. Onlar insan tərəfindən idarə olunmamaq yüksək zəkali sistem barədə xəbərdarlıq edirlər. Nəzəri hesablamalar apararaq beynəlxalq alimlər qrupu aşkar edib ki, süni zəkalin inkişafı pik nöqtəyə çatdığı halda insan həqiqətən də onu idarə edə bilməyəcək.

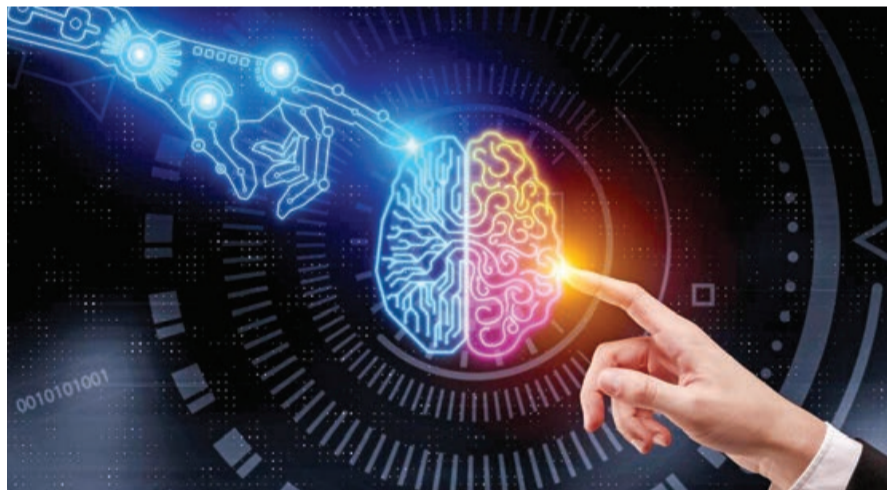
Təsəvvür edək ki, zəkasi insan beynini geridə qoyan süni intellekt sistemi yaradılsa, o, insanın köməyi olmadan fərdi şəkildə özünü inkişaf etdirəcək. Bu halda süni zəka mövcud olan bütün proqramları dəyişdirə və şəkəyə qoşulmuş bütün sistemləri ələ keçirə biləcək. Alimlər də məhz bundan narahatdırlar.

Üstünlüyü süni zəkaya verməmək üçün onun bir hissəsinə çevrilməliyə

Dünyanı idarə edən yüksək zəkali sistem fantastik bir məfhum kimi səslənsə də, unutmamalıyıq ki, günümüzdə mövcud olan bir çox süni intellekt məhsulu illər öncə hamımıza utopiya kimi gəlirdi. Amma bu gün onlar reallığımızın bir parçasıdır.

Qlobal super süni intellektin yaradılması yalnız zaman məsələsidir. Bu isə insanı tədricən ikinci plana keçirəcək. Çünki texnikanın, xüsusən də data və robototexnikanın müasir və gələcək inkişafı, ona qoşulmuş süni intellekt idarəetməsi ilə insana bu sistemdə heç bir şans verməyəcək. Elmin məhz bu istiqamətdə inkişafının başqa alternativ yoxdur. Bunun ən əsas fundamental səbəbi isə sivilizasiyamızın müxtəlif planetlərə, hətta transqalaktik mərhələyə çıxması ləbdlüyüdür.

Hazırda mövcud olan sistemlər fərdi şəkildə müxtəlif tapşırıqları yerinə yetirir, hətta onların proqramları belə sistemlərin buna necə nail olduğunu anlaya bilmirlər. Mütəxəssis-

lər düşünürlər ki, yüksək zəkali sistem imkanları məhdudlaşdırıla bilər. Məsələn, onu internetdən və digər texniki cihazlardan uzaq tutmaq olar. Bu halda sistem kənar mühit ilə əlaqə yarada bilməz. Lakin belə hal süni zəkali sistemini kifayət qədər güclü etməz, faydasız azalar.

Narahatlıq doğuran proqnozların qarşısını almaq üçün mütəxəssislər nəzarəti rəqləni oynayaacaq algoritmin yaradılmasını təklif edirlər. Bu cür alqoritm yüksək zəkali sistemə ciddi nəzarət və lazımi anda onu dayandıra bilər. Lakin məsələni müxtəlif variantlarda və daha dərin analiz edəndə məlum olub ki, bu cür alqoritm belə yüksək zəkali sistemin qarşısında çarəsiz qalacaq.

Alimlər süni intellektlə yanaşı, insan beyninin rəqəmsal interfeysinin yaradılması üzrə də işlər aparırlar. Bu istiqamətdə xüsusən aktiv işləyən İlon Mask işlərinə bu təplə gedəcəyi təqdirdə ilk insan beyni interfeysinin artıq yaxın 20 ildə hazır olacağını söyləyir. Bu istiqamətdə əsas yanaşma isə budur ki, biz üstünlüyü süni zəkaya verməmək üçün mümkün qədər sürətlə özümü bu sistemin bir hissəsinə çevrilməliyik. Maskın "NeuroLink" layihəsinin əsas məqsədi də budur.

Süni intellekt insanı ölümsüzləşdirə bilər

Süni zəka ilə bağlı elmi araşdırmalar genişləndikcə, onun həyatın müxtəlif sferalarında istifadəsi də genişləniir. Artıq xeyli vaxtdır ki, süni zəka

sadəcə informasiya texnologiyaları məsələsi deyil və məişətdən siyasətə, incəsənətdən əmək mənasizlərinə, səhiyyədən iqtisadiyyata qədər müxtəlif sahələrə əhatə edir. Demək olar ki, hər gün süni zəkalin təsiri ilə yeni xəbərlər ilə günə başlayırıq. Onun növbəti yeniliyi isə dünyasını dəyişmiş insanların virtual realıq robotu vasitəsilə "canlandırılma"sıdır. Bu layihənin müəllifi "Zelus Healthcare" şirkətinin təsisçisi Dr. Praktik Desaidir. Onun yaratdığı süni intellekt sistemi ilə insanlar artıq həyatda olmayan yaxınlarının öcədən qeydə alınmış səsli və videoları ilə ölümsüzləşdirə bilərlər.

Bəzi elm adamları bu yeniliyin insan həyatını mənfəi istiqamətdə dəyişəcəyi düşüncəsindədir. Belə ki, daimi hal alarsa, insanlar dünyasını dəyişmiş yaxınlarının avatları ilə mütəmadi ünsiyyət qursalar, bu, onların psixologiyasına, gündəlik yaşantılarına təsir edə bilər. Onlar tədricən real həyatdan uzaqlaşaraq tamamilə virtual aləmin təsirinə düşəcəklər. Layihə önmüzdəki 4 il ərzində reallaşdırılacaq.

Süni intellektin digər bir yeniliyi isə əbədi həyatdır. Amerikalı alim və futuroloq Rey Kurzveyl süni intellekt texnologiyasının inkişafı sayəsində yaxın yeddi il ərzində insanların əbədi yaşaya biləcəyini proqnozlaşdırır. Alim yeni layihəsi ilə insan orqanizminin yaş və ya xəstəlik faktorları nəticəsində zədələnmiş hüceyrə və toxumalarını bərpa edəcəyini, hətta onları xərçəng kimi xəstəliklərdən belə tamamilə sağaldaçağı iddia edir.

Yeni texnologiyaların iqtisadiyyata təsiri

Süni intellektin funksionallığı və yarada biləcəyi risklər haqqında çoxlu fərqli fikirlər olsa da, bir çox iqtisadçı onun global iqtisadiyyata yarada biləcəyi müsbət və mənfəi təsirləri olduğunu bildirirlər. Belə ki, əmək bazarında baş verə biləcək dəyişikliklər nəticəsində gəlir bərabərsizliyinin mümkün artımı da gündəmədir. Digər tərəfdən, süni intellektin qlobal ümumi daxili məhsula (ÜDM) müsbət təsirlərinin olduğu da düşünülür.

Bəzi iqtisadçılar isə süni intellektin bir çox peşədə işsizliyə səbəb olacağını söyləyirlər. Heç kim onun insanı mütləq şəkildə hər sahədə əvəz edə biləcəyini iddia etməsə də, süni zəkalin inkişaf etdirilməsi üçün xərclənən fantastik vəsait bunun bir çox sahədə baş verəcəyini istisna etmir. Biznes qurumlarının istehsal xərcləri və maya dəyərini minimuma endirmək istəyi sifir deyil və anlaşılırdır. Süni intellektin digər mühüm üstünlüyü isə ağıllı maşınların sutka ərzində, demək olar ki, fasiləsiz istifadə oluna bilməsidir. O, insanlardan fərqli olaraq günün istənilən vaxtında yorulmadan və diqqəti yayındırmadan işləmək üçün proqramlaşdırıla bilər. Süni intellekt texnologiyaları ilə əldə edilən ağıllı maşınlar bir çox sahədə xüsusi üstünlüklər təqdim edir. Bu üstünlüklər arasında əsas insan zehni üçün çox müəkkəb ola biləcək problemləri həll etmə bacarığıdır. Süni intellekt insan əli ilə çox uzun müddət ərzində yerinə yetirilə biləcək ən müəkkəb işləri çox qısa müddətdə yerinə yetirə bilər. Bu üstünlük həm də süni intellektin istifadə olunduğu sahədə səmərəliliyi artırır. İş tapşırıqlarını yerinə yetirərkən sifir səhv şansı da mühüm üstünlükdür.

Başqa bir qisim isə ChatGPT və digər süni intellekt texnologiyalarının işsizliyi artıracağına dair narahatlıqların şirəndiyini düşünür. Bu fikirdə olan ekspertlər süni intellektin bir çox mövcud iş yerlərini təkmilləşdirəcəyini, həmçinin yenilərinin açılmasına təşviq edəcəyini söyləyirlər. Lakin bu da faktordur ki, süni zəka bütün keçmiş texnologiyalarda olduğu kimi, mövcud bir çox işi də aradan qaldıracaq.

Ülkər XASPOLADOVA,
"Azərbaycan"

REGIONLAR

"Azərenerji" dən Cəbrayılba bağlı maraqlı layihə

Ulu Öndərin 100 illiyi ərəfəsində Cəbrayılba 16 hektar meyvə bağı salındı

Azərbaycan-Türkiyə-Avropa Ölkələr-arası Enerji Layihəsi çərçivəsində tikintisi yekunlaşmaqda olan 330 kilovoltluq "Cəbrayıl" Qovşaq Yarıms-tansiyası "Azərenerji" tərəfindən işğaldan azad olunan ərazilərdə tikilən ən böyük enerji obyektinə olmaqla bərabər, həm də ətraf mühitə xüsusi töhfə verən obyekt olması ilə də fərqlənəcəkdir.

Bela ki, "Cəbrayıl" Enerji Qovşağının ətrafında Ulu Öndər Heydər Əliyevin 100 illik yubileyi ərəfəsində irimiyəli ağacəkmə və bağsalma aksiyası keçirilib. Ermənilər tərəfindən xarabalığa çevrilən Cəbrayılba 15 min ədəd xurma və zeytun ağacı əkilib. Xüsusi damlama sistemi qurulub, artesian vurulub, 200 kubmetr su hovuzu və su nasos stansiyası tikilib.

Ulu Öndərin yaşllaşdırma ənənəsinə sadıq qalmaq məqsədilə həyata keçirilən ağacəkmə aksiyasının həm də Böyük qaydıyla bilavasitə bağlılığı var. Xüsusi olaraq qeyd edək ki, 16 hektar ərazidə 14 min ədədi xurma ağacından ibarət böyük meyvə bağı bərabər şəkildə burda işləyəcək əməkdaşlar arasında bölünəcəkdir.

Onu da nəzərə çatdırmaq ki, "Cəbrayıl" Enerji Qovşağında 16 əməkdaş çalışacaq ki, onların da hamısı möhür cəbrayılılardır. Böyük qaydıya siyasətə uyğun olaraq 16 cəbrayılın burada işi və yarıms-tansiyasının inzibati binasında qalmaqla yerli ilə yanaşı, həm də hər birinin bir hektarlıq meyvə bağı olacaqdır.

Xatırladaq ki, "Azərenerji" tərəfindən bu günə kimi işğaldan azad edilən ərazilərdə 25-ə yaxın enerji obyektinə tikilib və 170 nəfər yerli sakin məskunlaşma siyasətinə uyğun olaraq öz rayonunda işlə təmin edilmişdir.

Bərdə ölkənin böyük iqtisadi potensialına malik rayonlarından. Bu yerlərin torpağı münbit, suyu bol, insanları mehriban, qonaqpərvər və əməksevərdirlər. Hələ respublikaya rəhbərliyinin birinci dönəmində Ümummilli Lider Heydər Əliyev dəfələrlə Bərdəyə səfər etmiş, əmək adamları ilə pambıq tarlalarında, taxıl zəmilərində, heyvandarlıq müəssisələrində görüşmüş, onlara dəstək və diqqətini əsirgəməmişdir.

O vaxtlar Salman Musayev rayonun ən böyük, geniş imkanlara malik "Moskva" kolxozunda ali təhsilli mütəxəssis kimi müxtəlif məsul vəzifələrdə çalışmışdı. Ulu Öndərin əmək adamlarının hünerinə verdiyi yüksək dəyər Salmanın torpağa, halal zəhmətə daha möhkəm tellərlə bağlayır, seçdiyi həyat yolunun doğru olduğuna inandırır.

Zəhmət naxışlı, bərkət qoxulu illər ötüb keçir, Salman təcrübə qazanır, torpağın dilini bilən, onunla ünsiyyət quran bir əmək adamı kimi formalaşır. Zamanın hökmü ilə ictimai-siyasi quruluş dəyişdi, kolxoz və sovxozlar dağılıb yerini özəl təsərrüfat sisteminə verdi. Heydər Əliyevin iradəsi ilə həyata keçirilən torpaq islahatı həyat

amalı halal zəhmət olan kənd adamlarına səmərəli fəaliyyət üçün geniş imkanlar açdı. Bütün varlığı ilə torpağa bağlı Salman da bu imkanı qaçırmadı, ondan səmərəli istifadə etmək üçün yollar aradı. Düşünüb daşından, götür-qoy edəndən sonra "Kəhrəba" adlı fermer təsərrüfatı yaratdı. Gücünə, bacarığına yaxşı bələd olduğu, əmək meydanında sınağı dostlarını da başına yığdığı fəaliyyətə başladı. Çəkdikləri zəhmət, axıtdıqları alın tori hədəf getmədi. Torpağa səpdikləri toxum birəmin oldu. Qazandıqları yüksək nəticə, istehsal etdikləri bol məhsul onlara böyük şöhrətə dolanışqı gətirdi.

"Kəhrəba" da orta məhsuldarlıq 55 sentnerdir

Buğda və arpa toxumu istehsalı üzrə ixtisaslaşan bu fermer təsərrüfatının sorağı Bərdənin sərhədlərini çoxdan aşdı

rətlə yanaşı, fırvan həyat, yaxşı dolanışqı gətirdi.

İndi Salman Musayevin fermer təsərrüfatı qabaqcıl təcrübə məktəbinə çevrilib. "Kəhrəba"nın istehsal etdiyi taxıl toxumunun sorağı rayonun sərhədlərini çoxdan aşdı. Böli, "Kəhrəba" fermer təsərrüfatı taxıl toxumçuluğu üzrə ixtisaslaşmış. Kənd Təsərrüfat Nazirliyinin müvafiq sertifikatı ilə bu istiqamətdə fəaliyyət göstərir. Keçən təsərrüfat ilində 450 ton buğda, 60 ton arpa toxumu istehsal edilmişdir.

Buğda zəmilərində hər hektarın orta məhsuldarlığı 55, arpa sahələrində isə 50 sentner olub. Nəinki Bərdənin, qonşu rayonların fermerləri də

"Kəhrəba"nın istehsal etdiyi toxumun keyfiyyətindən razılıq edirlər.

Salman Musayevlə söhbətdən öyrənirik ki, cari ilin məhsulu üçün 86 hektarda taxıl əkilib. Səpində yerli sortlardan "Qobustan" və "Mətin"dən istifadə olunub. Agrotexniki qaydalar əsasında becərilən zəmilər bol məhsuldan xəbər verir. "Sarı kəhrəba" ustaları bu il daha yüksək məhsuldarlığa nail olmaq əzmindədirlər.

"Kəhrəba"nın əsas fəaliyyət istiqaməti toxumçuluq olsa da, kənd təsərrüfatının digər sahələri ilə də məşğul olur. Yaxşı da nəticələrini var. Fermer təsərrüfatında bəslənən qoyunların sayı hazırda 550 başdır. Keçən il həmçinin 150 kiloqram barama istehsal edilmişdir. Cari il bu göstəricini iki dəfə artırmağa çalışırlar. Çünki etibarlı yem bazası yaradılıb. Dörd il əvvəl bir hektarda Çindən gətirilmiş məhsuldar çəkil tingləri əkilib. Küməxanəni də mövsümə zoobaytar tələblər əsasında hazırlayıblar.

Salman Musayev söhbətinin sonunda ürayından keçənləri dilə gətirdi: - Biz müharibə şəraitində yaşayırıq. Dövlətimizə güclü və müasir silah-sursatla yanaşı, bol görək lazımdır. O da məlumdur ki, biz taxıla olan ehtiyacımızı daxili imkanlar

hesabına ödəyə bilmirik. Ölkəmizdə əkin sahələri də o qədər geniş deyil. Çıxış yolu kimi intensiv inkişaf önəm verməliyik. Yüksək məhsuldarlığa nail olmağın yolu isə keyfiyyətli toxumdan, qabaqcıl dünya təcrübəsinin, müxtəlif texnologiyaların tətbiqindən keçir. Hökumətdən narazı olmağa haqqımız yoxdur. Subsidya alınır, güzərdi, texnikanı güzəştli qiymətlərlə verirlər. Bizə qalan odur ki, hər qarış torpağın səmərəli istifadə edək, bol taxıl yetişdirək. Ölkəmizin taxıl idxalı qarşısını yüngülləşdirək.

Lazım QULİYEV, "Azərbaycan"

Abad kənd təkcə yolundan bəlli olmur

Neftçalanın kəndlərinin işıq, qaz, su problemləri də həll edilir

Bəştalı kəndi Neftçala rayonu ərazisindən keçib gedərək Xəzər qovuşan Kür çayının sol sahilində - Şirvan tayında yerləşir. Yeri gəlməş-kən, kəndin adı haqqında. Bir neçə il öncəyə qədər kəndin adı Bəştalı idi. "Dəli" sözü yalnız birbaşa mənasında anlayan bəzi adamlar kənd sakinləri arasında müvafiq orqanların qarşısında məsələ qaldıraraq kəndin adını "Bəştalı"ya dəyişməsinə nail oldular.

Amma bu zaman unuduldu ki, "dəli" sözü məcazi mənada igid deməkdir. Ana kitabımız "Kitabi-Dədə Qorqud"da, "Koroğlu" داستانında da bu söz igid, qoçaq, mərd anlamında işlənmişdir. İndi də dilimizdə həmin mənaları verən "dəliqanlı", "dəli-dolu" kəlmələrindən istifadə edilir. Sual olunur: beş elə 5 deməkdir, bəs "tali" nədir? Yəqin elə bu sualın cavabı olmadığı üçün camaat kəndi hələ də Bəştalı adlandırdı. Belədirsə, saxta və mənasız "düzəlişə" ehtiyac var idimi?

Nə isə, mətləbdən uzaqlaşmaq, baxmayaraq ki, əsasını igid adamların qoyduğu bu qədim kənddə bu günün özündə də dəliqanlı cavanlar çoxdur. Onlardan biri - Xanoğlu Məmmədov dövlətçilik ənənələrinin qorunması və bərpasında göstərdiyi igidliyə görə Heydər Əliyevin sərəncamı ilə Azərbaycan Milli Qəhrəmanı (ölmündən sonra) adına layiq görülmüşdür. Kəndin mərkəzində qəhrəmanın adına məhəşəm xatirə abidəsi ucaldılmışdır. Birinci Qarabağ müharibəsi zamanı bu kəndin yetirmələri Cəbrayıl Əhmədov 1992-ci ildə Ağdam uğrunda gedən şiddətli döyüşlərdən birində şəhidlik zirvəsinə yüksəlmiş, daha 2 nəfər qazılmışdır. 44 günlük İkinci Qarabağ müharibəsində isə Bəştalının 5 igidi döyüşmüş, onlardan biri Həbib Muradov şəhid

olmuş, Tural Əhmədov yaralanmışdır. Onu da qeyd edək ki, kənddə şəhidlərin xatirəsi əziz tutulur.

Bu cür qəhrəmanların, şəhidlərin doğulub böyüməsinə şərait yaratmaq üçün regionların sosial-iqtisadi inkişafı dövlət proqramları çərçivəsində abadlaşdır, sınımasız dəyişir. Bəştalı kəndində də son illər bu istiqamətdə çox işlər görülmüşdür. Kürün Şirvan tayında ki kəndləri birləşdirən - Banko qəsəbəsindən keçib gələn və Ələt-As-tara magistral şose yoluna birləşən abad yol 2017-ci ildə çəkilmişdir. Kənd adamları həmin yolla yetişdirdikləri kənd təsərrüfatı məhsullarını paytaxt Bakıya və digər şəhərlərə rahat apara bilərlər. Elektrik enerjisinin daimi və etibarlı təminatı üçün Bəştalıda da müvafiq işlər görülür. Dikrələr təzələnilir, köhnə transformatorlar yeniləri ilə əvəz olunur, SİP kəbləşmə aparılır. İcməli su sardan əvvəllər mövcud olan problemlər bir neçə ildir ki, aradan qaldırılmışdır. Mənbəyini Hacıqabul rayonunun Talış kəndindəki su qurğusundan götürən yeraltı xətt rayon ərazisinə gətirilmişdir. Kənddəki modul tipli su qurğuları həmin xətdən icməli suyu götürərək ərazidəki bulaqlara ötürür. Təbii qaz xətti-

nin çəkilişi isə davam edir. "Azəri-qaz İB" Salyan Rayon Qaz İstismarı İdarəsinin Neftçaladakı xidmət sahəsi tərəfindən aparılan işə bu il aprel ayının birinci günündə başlanılıb. Hazırda 108 millimetrlik təzyiqləndirilmiş polad borularla kəndə aparılan xətt çəkilir. Həmin borulardan 76 və 57 millimetrlik borularla hər bir evin hətə qəpəsinə kimi xətlər aparılacaq. Orada saygac quraşdırıldıqdan sonra evlərə kiçik diametrlilik borularla qaz verəcəkdir. Hazırda isə, qeyd etdiyimiz kimi, kəndə aparılan xətt yerüstü xətlər çəkilir. Bu işdə qaynaqçılardan Murad Ağamaliev, İlqar Məmmədov, çilingərlərdən Əlihüseyn Cavadov, Şahin Əbilov və başqaları gördükləri işin keyfiyyətinə xüsusi diqqət yetirirlər. Çalışılır ki, istismar müddətində bədbəxt hadisələrə səbəb ola biləcək sızmalar, digər mənfəi hallar baş verməsin, kənddəki 175 təsərrüfatın hər biri təbii qazdan təhlükəsiz istifadə etsin. Kənd ağsaqqallarından Əmənulla Ələkbərov, Füzuli Rzayev, Atakışi Hüseynov görülən işlər üçün əməyi olanların hər birinə təşəkkürlərini bildirirlər.

Bəştalı Cəngən ərazisinə daxil olan 6 kənddən biridir. Kənd inzi-

batı ərazi vahidinə daxil olan Bala Surra, Ərəbqardaşbəyli, Cəngən, Qaraqalı və Şorkənd kəndlərində də quruculuq-abadlıq işləri görülür. Ərazi nümayəndəsi Şahin Abdullayev dediklərindən məlum olur ki, adları göstərilən həmin kəndlərdə də regionların sosial-iqtisadi inkişafı dövlət proqramları çərçivəsində avtomobil yollarının, icməli su xətlərinin çəkilişi, elektrik enerjisi təsərrüfatının yenilənməsi və təbii qaz xətti çəkilişi layihələri həyata keçirilmişdir.

Nümayəndəliyinin ərazisində 913 təsərrüfat olmaqla 4 min 190 nəfər yaşayır. Onlar əsasən əkinçilik və heyvandarlıqla məşğul olurlar. Yaxşı başa düşürlər ki, daha çox və keyfiyyətli pambıq, taxıl, ot, süd, yun, yumurta məhsulları istehsal etməklə həm öz gəlirlərini artırır, gün-güzeranlarını yaxşılaşdırır, həm də dövlətə, xalqa mənfəət verirlər.

Neftçalanın digər zonalarında yaşayış məntəqələrində də əhalinin icməli su, yol, təbii qaz təchizatının yaxşılaşdırılması üçün tədbirlər həyata keçirilir. Bununla yanaşı, problemlər də var. Məsələn, Ələt-Astara magistral şosesinin Salyan rayonunun Şorsulu kəndindən ayrılıb Neftçala rayonunun 6 kəndini - Qaçqəkənd, Qazağbərsi, Qırmızı-kənd, Xolqarabucaq, Xolqarabaşlı və Xəzərəkənd kəndlərini birləşdirən avtomobil yolunun yenidən qurulmasına ehtiyac var. Bununla belə adları sadalanan kəndlərin sakinləri ölkənin yol infrastrukturunda görülən işlər nəzərə alaraq əmin-dirlər ki, yaxın vaxtlarda onlar da yol sardan rahatlığa çıxacaqlar.

Seyran CAVADOV, "Azərbaycan"

Qazaxda su ehtiyatlarından səmərəli istifadə olunmasına diqqətlə yanaşılır

Digər bölgələrdə olduğu kimi, Qazaxda da kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalının həcmi artırmaq üçün daxili imkanlardan səmərəli və maksimum istifadə edilir.

Bunun nəticəsidir ki, cari il əkin sahələri 20935,1 hektara çatdırılmışdır. Son məlumata görə, 5229 hektarı buğda, 6597 hektarı arpa, 1175 hektarı kartof olmaqla 13001 hektarda əkin aparılmışdır. Hazırda yazlıq əkinlərin davam edir.

Rayonda əkinəyararlı torpaq sahələrinin 18911 hektarı suvarılan-dır. Onun 18324 hektarı nasoslar,

587 hektarı subartezian quyuları vasitəsilə suvarılır. Hazırda rayonda 205 subartezian quyusu istismar edilir. İldən-ildə genişləndirilən əkin sahələrində məhsuldarlığın artırılması üçün artesianlardan səmərəli istifadə olunur. Bundan başqa, məhsul istehsalında suvarma arx və kanallarının vaxtında təmir olunması, kol-kosdan və lildən təmizlənməsi istiqamətində görülən işlər də müəyyən rol oynayır. Yeri gəlməş-kən, qeyd edək ki, 2022-2023-cü illərdə 358,09 kilometr məsafədə arx və kanallarda təmizlik işləri görülmüşdür.

Əkin sahələrinin vaxtında suvarılması üçün hər il olduğu kimi, bu il də rayonda qabaqcıl tədbirlər həyata keçirilir. Mövcud suyun qənaətlə istifadə edilməsi üçün kəndlərdə gecə və gündüz olmaqla növbəli istifadə olunur. Bundan başqa, məhsul istehsalında suvarma arx və kanallarının vaxtında təmir olunması, kol-kosdan və lildən təmizlənməsi istiqamətində görülən işlər bütün işlər sistemli şəkildə həyata keçirilir. Bu isə o deməkdir ki, qarşıya qoyulmuş hədəflərə çatmaq üçün geniş imkanlar açılır.

Sabir ƏLİYEV, "Azərbaycan"

Corat parkı yenidən qurulub

Corat qəsəbəsində sonuncu dəfə on il əvvəl bəzi təmir işləri görülmüş, yol infrastrukturunu sahəsində işlər tamamlanmadan bitmişdi. Əsas yollar təmir ediləndə, qəsəbənin ara yolları bərabad vəziyyətdə idi. Kommunikasiya xətləri və bir neçə tarixi abidə də yarasız hala düşmüşdü.

Son vaxtlar görülən tədbirlər sayəsində bütün bunlar aradan qalxmışdır. 44 günlük Vətən müharibəsi şəhidi Taleh Kərimovun adını daşıyan kiçicə yerdə mərkəzi parkda təmir işləri aparılmışdır, parkın 1200 kvadrat metrə yaxın istismara yararlı tamət örtüyü yenisi ilə əvəzlənmişdir. Ərazidə müasir standartlara cavab verən işıq dirəkləri quraşdırılmış, parkdakı ağac və kol-ların normal inkişafını təmin edəcək suvarma xətti çəkilmişdir. Parkda həmçinin oturmaq yerləri qoyulmuş və kölgəliklər yaradılmışdır.

Qəsəbə sakinləri yaradılan şəraitdən razılıqlarını bildirirlər. Sərvər Rzayev, Həbib Əliyev, Əlibala Bala-miyev və başqaları deyirlər ki, park qəsəbə camaatının ən çox yığıldığı, dincəldiyi məkandır: "Qəsəbəyə qonaq gələndə də burada gəzəyər, çay-xanada əyləşər söhbət edərik. Bu gün görülən bu təmir və abadlıq işləri ürayimizcedir. Sağ olsunlar".

Parkın yerləşdiyi ərazi çimərliyə keçidin yaxınlığında yerləşir. Bu baxımdan doniz sahilinə keçid yolu yenidən təmir edilərək asfaltlanıb. Avtomobillərin rahat hərəkəti üçün ictimai nəqliyyat dayanacaqları üçün hərəkət zonasından bir qədər kənarlaşdırılıb. Genişləndirilən küçələrdə piyada səkiləri salınıb.

Akif ƏLİYEV, "Azərbaycan"

Hayastanı təxribata həvəsləndirənlər var

Fransa daha bir təhrikedici, qərəzli, ədalətsiz bəyanatı ilə əsl simasını nümayiş etdirir

Azərbaycanla şərti sərhəddə baş verən bütün təxribatların məsuliyyətini birmənalı şəkildə Hayastanı təxribatçılarına daşısa da, amma mühərribədə ağır məğlubiyyətə uğramış ölkəni bu əməllərə həvəsləndirənlər də var. Elə həmin dövlətlərə arxalanaraq Ermənistan zaman-zaman baş qaldırır və atəşkəsi pozur.

Hayastanı tutduğu səhv yolda daha da azdırır və növbəti təxribatlarla təhrik edir. Bununla da açıq-aydın görünür ki, bəzi qüvvələr regionda sülhün və təhlükəsizliyin bərqərar olmasını istəməzlər, müxtəlif yollarla Hayastanı həvəsləndirərək təxribatlara vadar edirlər.

Gülmə görünür odur ki, rəsmi Paris Aİ ilə birlikdə Hayastanı və Azərbaycan arasında atəşkəsə hörmət, dialoq və danışıqların aparılması lehinə işləməyə davam edəcəyini bildirdi. Maraqlıdır ki, burada söhbət hansı işlərdən gedir? Azərbaycana qarşı kampaniyalardan, ancaq işğalçı dövlətə dəstəkləməkdən və onun ərazi bütövlüyünə hörmətdən, yoxsa hər vaxtlıq ölkəmizə qarşı yalan, ədalətsiz və qərəzli fikirlərlə dolu qəbul etdirmək istədiyi bəyanatlardan? Bu kimi addımlarla Fransa öz siyasətində terrorizmi, işğalçılığı dəstəklədiyini aydın şəkildə bəyan edir. Lakin xüsusən bu ölkənin "təşəbbüs"ləri ilə Azərbaycana qarşı qəbul edilən qətnamələr bizim üçün kağız parçasından başqa bir şey deyil.

Amma fakt odur ki, Fransanın indiyə kimi iktərəfli, ədalətli və qərəzsiz mövqeyə ortaya qoyduğunu görməmişik. Beləliklə, üçtərəfli Bəyanata və Fransa Prezidentinin də iştirakçısı olduğu Praqa görüşünün noticələrinə uyğun olaraq Hayastanı Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyinə hörmət etməyə çağırmayan, ərazilərimizdən erməni silahlı qüvvələrini çıxarmağı tələb etməyən Fransa tərəfinin birtərəfli əsasında yalnız "Hayastanın ərazi bütövlüyünə hörmət edilməsinin" vacib olduğunu bəyanatda bildirməsi bu ölkənin Azərbaycana qarşı qərəzini bir daha nümayiş etdirir.

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi də Fransanın Ermənistanı növbəti təxribatlarla təhrik edən, dəstək verən bu kimi bəyanatlardan çəkinməyə çağırır.

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

kənin əsl üzünü, ermənipərəst və ədalətsiz mövqeyini bir daha göstərdi.

Fransa Xarici İşlər Nazirliyi Hayastanı və Azərbaycan sərhədində, Dığ kəndi yaxınlığında baş vermiş və hər iki tərəfdən insan tələfatı ilə nəticələnən zorakılıqdan "dörin narahatlıq" ifadə edərək tərəfləri danışıqlar yolu ilə delimitasiya prosesini dəstəkləməyə çağırır, eyni zamanda Ermənistanın "ərazi bütövlüyünə hörmət" və Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin qoşunlarının təmas xəttinin Hayastanı tərəfindəki "işğal olunmuş mövqelər"dən çıxarılmasını gələcək insidentlərin qarşısını alması və regionda davamlı sülh üçün "vacib" hesab edib.

Fransa eyni zamanda sərhədin Ermənistan tərəfində yerləşdirilmiş, gərginliyin azaldılmasında "əsas rol oynayan" Aİ müşahidə missiyasının fəaliyyətini təstüklədiyini vurğulayıb.

Maraqlıdır, görəsən işğalçı və terrorçu dövlət dəstəkləyən və onun ərazi bütövlüyünə hörmət tələb edən Fransanın gözü-nü otuz il ərzində bağlamışdırlarmı?

Amma görünür odur ki, özünə lazım olduqda bu ölkə kor, lal olmağı bacarır. Eyni zamanda Avropa İttifaqı missiyasının fəaliyyətinə dəstək ifadə edən Fransa gözü-nü aqaraq görməlidir ki, bu missiyanın ölkəmizlə sərhəddə yerləşdirilməsi və Ermənistanın təxribatlarına biganəliyi vəziyyəti daha da gərginləşdirir.

Revanşist qüvvələrə dəstək verən bu kimi bəyanatlar ona-buna arxalanan Ha-

OXUCULARIN NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə
abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır.
Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatçıyı
qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Azər mətbuatçıyı" ASC	(012) 441-19-91, (050) 322-33-17
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

1 illik - 124,80 (yüz iyirmi dörd manat səksən qəpik) manat
6 aylıq - 62,40 (altmış iki manat qırq qəpik) manat
3 aylıq - 31,20 (otuz bir manat iyirmi qəpik) manat

Hörmətli oxucular!
Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz,
(012) 539-59-33 nömrəli telefona zəng vura bilərsiniz.

"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" QSC tabeliyində olan struktur idarələr üçün elektrik mallarının satın alınması məqsədilə açıq müsabiqə elan edir

Müsabiqədə iştirak etmək istəyən şəxslər www.asco.az sahifəsinə daxil olmaqla elanlar bölməsindən əlavə sənədləri və ətraflı məlumatı əldə edə bilərlər. Mürciət üçün son müddət 27 aprel 2023-cü il saat 17:00-dəkdir.

Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və surət) torbət olunmalıdır (xarici dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir).

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan sənədlər qaytarılmayacaqdır.

Ünvan: AZ1003, Bakı şəhəri, Mikayıl Useynov küçəsi, 2.
Əlaqə telefonu: (012) 404-37-00, daxili:1177.

Tender komissiyası

Rusiya "Taxıl sazişi" ilə bağlı 5 tələb irəli sürdü

Bunlar icra olunmasa, mayın 18-dən sonra müqavilənin müddəti uzadılmayacaq

Rusiya "Taxıl sazişi"ndən öz maraqları üçün istifadə etmək və yeni tələblər irəli sürmək niyyətindədir. Bu barədə aprelin 13-də Rusiya Xarici İşlər Nazirliyi məlumat yayıb.

Sergey Lavrovun ofisi növbəti dəfə Ukraynanı və BMT-ni Rusiyanın tələblərinə məhəl qoymamağa ittiham edib. Rusiya Xarici İşlər Nazirliyi Qara dəniz razılaşmasının "beş sistemli problemini" açıqlayıb və mayın 18-dən sonra sazişi uzatmayacağı bildirib.

Moskvanın tələblərinin siyahısına bunlar daxildir: "Rosselxozbank" yenidən beynəlxalq SWIFT sistemində qoşulmalıdır; kənd təsərrüfatı texnikasının, ehtiyat hissələrinin və xidmətlərinin ixracı bərpa edilməlidir; sığorta üzrə məhdudiyyətlər və limanlara giriş qadağaları aradan götürülməlidir; "Tolyatti-Odesa" ammonyak boru kəmərinin işi bərpa olunmalıdır; ərazi və gübrələrin istehsalı və daşınması ilə bağlı Rusiya şirkətlərinin xarici aktivləri və hesabları blokdan çıxarılmalıdır.

Xarici işlər naziri Sergey Lavrov bu günlərdə türkiyəli həmkarı Mövlud Çavuşoğlu ilə danışıqlardan sonra mətbuat konfransında çıxış edərək, Ukrayna ilə taxıl müqaviləsinin pozmaq təhdidini təkərləyib. O deyib ki, Rusiya gübrələrinin və taxılın ixracına maneələrin aradan qaldırılmasında irəliləyiş əldə olunmasa, ölkə rəhbərliyi bu sövdələşmənin zəruri olub-olmadığını nəzərdən keçirəcək. Əgər Rusiya Ukraynadən məhsulların daşınmasını davam etdirməkdən imtina edərsə, Qərbi quru yoldan istifadə etməli olacaq və bunun üçün orada "işlək logistika" yaradılıb.

dünyaya daha çox Ukrayna kənd təsərrüfatı məhsullarını əldə etməyə imkan verəcək. Biz həmçinin Nikolayev vilayətinin limanlarının taxıl təşəbbüsünə qoşulmaq və malların çeşidini genişləndirmək üzərində işi davam etdiririk".

Xatırladaq ki, "Taxıl sazişi" 2022-ci il iyulun 22-də bağlanıb və noyabr ayında 120 gün müddətinə uzadılıb. Onun səlahiyyət müddəti bu il martın 18-də başa çatıb.

Ötən ayın 18-də Ukrayna Türkiyə və BMT ilə taxıl müqaviləsinin müddətini daha 120 gün uzatmaq barədə razılığa gəlib. Bu barədə Ukraynanın yenidən qurulması üzrə baş nazirin müavini - icmaların, ərazilərin və infrastrukturun inkişafı naziri Aleksandr Kubrakov məlumat verib və bildirdi: "Mən Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş katibi Antonio Quterreşə və Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla, eləcə də bütün tərəfləyə ölkələrə sənədin ("Taxıl sazişi") daha 4 ay müddətinə uzadılması istiqamətində birgə bəyənərinə görə minnətdaram".

Kubrakovun sözlərinə görə, bu, Ukraynanın üç dərəcəli dəniz limanı vasitəsilə kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracına davam etməsi deməkdir.

2022-ci il avqustun 1-dən indiyədək dünyanın ehtiyaclarını ödəmək üçün 25 milyon tondan çox kənd təsərrüfatı məhsulu göndərilib.

Nazir həmçinin deyib: "Eyni zamanda Türkiyədə yoxlamalar sürətləndirilsə, bu,

Öz növbəsində Moskva martda taxıl müqaviləsinin cəmi 60 gün uzadacağı bəyan edib. Rusiya Federasiyası Xarici İşlər Nazirliyinin nümayəndəsi Mariya Zaxarova bildirdi ki, Moskva "Taxıl sazişi"ni 4 ay yox, yalnız 2 ay uzatmağa razılıb: "Biz taxıl sazişinin tərəflərindən sövdələşmənin 120 gün müddətinə uzadıldığına dair məlumatlar görürük, lakin biz dəfələrlə bəyan etmişik - həm Xarici İşlər Nazirliyi, həm də Rusiyanın BMT-dəki nümayəndələri razılaşmanın bütün tərəfləri xəbərdar edib ki, sövdələşmənin müddəti 60 gün uzadılıb".

Zaxarova əlavə edib ki, bütün tərəflər Rusiya Federasiyasının taxıl müqaviləsinə yalnız şifahi deyil, həm də yazılı şəkildə 60 gün uzatmaq tələbləri barədə məlumatlandırılıb.

Qeyd edək ki, hazırda taxıl dəhlizi ilə bağlı iki sənəd mövcuddur. Onlardan biri BMT, Türkiyə və Rusiya, digəri isə BMT, Türkiyə və Ukrayna tərəfindən imzalanıb.

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Raket və Artilneriya Qoşunlarının bölmələrində döyüş atışlı taktiki təlimlər keçirilib

Cari ilin döyüş hazırlığı planına əsasən, Raket və Artilneriya Qoşunlarının bölmələrində döyüş atışlı taktiki təlimlər keçirilib.

rilməsi üzrə tapşırıqları yerinə yetiriblər.

Real döyüş şəraitinə uyğun keçirilən təlimlərdə bölmələr

"Smerç" reaktiv yaylım atışı sistemi və "DANA" özüyürən haubitsalardan nümunəvi döyüş atışları icra edilib.

Şərti düşmən hədəflərinin sərəst atəşlə məhv edildiyi təlimdə qarşıya qoyulan tapşırıqlar müvəffəqiyyətlə yerinə yetirilib.

Təlimin keçirilməsində əsas diqqət komandir heyətinin çevik qərar qəbul etmə qabiliyyətinin, bilik və bacarıqlarının təkmilləşdirilməsi, döyüş əməliyyatları zamanı fəaliyyətlərin planlaşdırılması və digər qoşun növləri ilə qarşılıqlı əlaqənin inkişaf etdirilməsi, eləcə də şəxsi heyətin səhra vərdişlərinin və praktiki vərdişlərinin artırılmasına yönəlib.

Aprelin 14-də Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın temperaturu 25 dərəcəyə yüksələcək

Azərbaycanda aprelin 14-nə gözlənilən hava proqnozu açıqlanıb.

Azərbaycanın rayonlarının bəzi yerlərində havanın ararib yağıntılı olacağı gözlənilir. Əsasən şimal və qərb rayonlarında yağının intensiv olacağı, şimşək çaxacağı, dolu düşəcəyi, yüksək dağlıq rayonlarda qar yağacağı ehtimalı var. Səhər qərb rayonlarından başlayaraq yağın-tılartı tədricən kəsiləcək. Bəzi yerlərdə ararib duman olacaq. Mülayim qərb küləyi əsəcək, bəzi yerlərdə ararib güclənəcək. Havanın temperaturunun gecə 6-11°, gündüz 16-21° isti, dağlarda gecə 2° şax-tadan 3°-dək isti, gündüz 3-7° isti olacağı ehtimal edilir.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın dəyişkən buludlu olacağı, ararib tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Lakin gecə və səhər bəzi yerlərdə ararib yağış yağacağı ehtimalı var. Şimal-qərb küləyi əsəcək, gündüz ararib güclənən cənub-qərb küləyi ilə əvəzlənəcək. Havanın temperaturu gecə 9-13°, gündüz

20-25° isti olacaq. Atmosfer təzyiqi 755 millimetir civə sütunundan 759 millimetir civə sütununa yüksələcək. Nisbi rütubət 65-75 faiz təşkil edəcək.

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin reklam xidməti

BAŞ REDAKTOR
Bəxtiyar
SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman	
Baş redaktor müavinləri	- 538-86-86,	va informasiya şöbəsi	- 539-63-82, 432-37-68
	434-63-30, 539-72-39	İnformasiya şöbəsi	- 538-56-60
Məsəl katib	- 539-43-23,	İctimai əlaqələr şöbəsi	- 539-49-20, 538-31-11,
Məsəl katib müavinləri	- 539-44-91,	Fotolüstrasiya şöbəsi	- 538-84-73,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompyuter mərkəzi	- 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühasibatlıq	- 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə,
"Azərbaycan" nəşriyyatı,
IV mərtəbə
contact@azerbaijan-news.az
az.reklam@mail.ru

www.azerbaijan-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəhsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 5629
Sifariş 905

Qiyəti 40 qəpik